

GEODETSKI VESTNIK

izdaja zveza geodetov slovenije
published by the association of surveyors, slovenia, yugoslavia

1

, letnik 20, ljubljana, 1976

GEODETSKI VESTNIK

izdaja zveza geodetov slovenije

published by the association of surveyors, slovenia, yugoslavia

1

, letnik 20, str. 1-56, ljubljana, april 1976, udk 528 = 863

Uredniški odbor: Glavni urednik - Stanko Majcen, odgovorni urednik - Vlado Kolman, urednik za znanstvene prispevke - dr. Florijan Vodopivec, urednik za strokovne prispevke - Boris Bregant, urednik za splošne prispevke, informacije in zanimivosti - Peter Svetik, tehnični urednik - Marjan Smrekar, član - Božo Demšar

Uredniški svet: Tomaž Banovec, Teobald Belec, Ahmed Kalač, Zlatko Lavrenčič, Gojmir Mlakar, Milan Naprudnik, Janez Obreza

Prevod v angleščino: Miro Črnivec

Lektor: Božo Premrl

Izhaja: 4 številke na leto

Naročnina: Letna kolektivna naročnina za prvi izvod je 400 din, za nadaljnje izvode 200 din. Letna naročnina za nečlane Zveze geodetov Slovenije je 60 din. Naročnina za člane Zveze geodetov plačana v članarini.

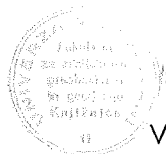
Prispevke pošiljajte na naslov glavnega oziroma odgovornega urednika: Geodetska uprava SRS, Cankarjeva 5, 61000 Ljubljana, telefon 23-031 in 23-082.

Tiska Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo FAGG v Ljubljani.

Naklada 650 izvodov.

Izdajo Geodetskega vestnika sofinancira Raziskovalna skupnost Slovenije.

Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo št. 4210-35/75 z dne 24.1.1975 je naše glasilo opravičeno temeljnega davka od prometa proizvodov.

VSEBINA

	Stran
Uredništvo bralcem	4
Program geodetskih del za obdobje 1976 - 1980 (Miro Črnivec)	6
Vloga in naloge geodetske operative - Pogovor z direktorjem Geodetskega zavoda SRS	10
Geodetski dan v Kranju (Stanko Majcen)	15
Zaključki posvetovanja o kartografiji za potrebe občin	17
V. kongres geodetskih inženirjev in geometrov Jugoslavije (Jože Avbelj)	19
Kartografska dejavnost za potrebe občin (Alojz Pucelj)	21
Kartografska dejavnost v občini Celje (Gojmir Mlakar)	24
Kartografija z vidika geografije (Zvonimir D. Berlot)	27
Novi predpisi, raziskave, knjige, publikacije	29
Razne novice in zanimivosti	35
Iz dela Zveze geodetov Slovenije in Zveze GIG Jugoslavije	43
Obvestila, razpisi, popravki	55
Izvillečki	56

CONTENTS

Editorial Information	4
Program of Geodetical Survey for the Period 1976-1980 (M.Črnivec)	6
Importance and Tasks of Geodetical Survey Organizations - Interview with the director of Geodetski Zavod SRS	10
Geodetical Day in Kranj (S. Majcen)	15
Cartography for the Needs of Communities - Conclusions of the Symposium	17
5 th Congres of Geodetical Engineers and Geometers (GIG) of Jugoslavia (J. Avbelj)	19
Cartographical Activities for the Needs of Communities (A. Pucelj)	21
Cartographical Activities in the Community of Celje (G.Mlakar)	24
Cartography from the Viewpoint of Geography (Z.D. Berlot)	27
New Regulations, Research, Books, Publications	29
Different News and Points of Interest	35
From the Union of Geodesy Engineers and Surveyors of Jugoslavia	43
Notifications, Advertisements and Corrections	55
Abstract cards	56

UREDNIŠTVO BRALCEM

S to številko se Geodetski vestnik ponovno seli v Ljubljano. Redna letna skupščina naše Zveze in predsedstvo Zveze geodetov Slovenije je tudi določilo nov uredniški odbor in uredniški svet, o čemer podrobneje govori tudi ta številka. Uredniški odbor pa tudi predsedstvo zveze sta razpravljala o programu nadaljnjega izdajanja našega glasila. Pri tem smo se odločili za nekatere oblikovne in vsebinske spremembe, nekatere izmed njih lahko vidite že v tej številki. Pri odločitvi za enotni ovitek smo upoštevali predvsem finančno plat, pa tudi praktičnost in videz. Tudi vsebinsko bi želeli naš vestnik izpopolniti. To naj bi dosegli z več strokovnimi, poljudno znanstvenimi in znanstvenimi prispevki, z novimi rubrikami (pogovori, odgovori na vprašanja, prispevki iz sodne prakse) pa tudi s popestritvijo informacij in zanimivosti. Seveda pa nam mora biti jasno, tako nam v uredniškem odboru kot vam, dragi bralci, da bo to naše strokovno glasilo tako, kakor ga bomo ustvarili s skupnimi močmi. Zato pričakujemo od vsakega kolega in od geodetskih delovnih organizacij in organov potrebno pomoč in sodelovanje tako glede priprave pismenih prispevkov kot tudi pri reševanju finančnih težav. Posebej opozarjamo, da je bilo naše glasilo prerevno glede informacij in zanimivosti ter da je pri tem sodelovalo premalo kolegov. Poleg tega pa vsa področja niso bila enakomerno zastopana. Posebno slabo so sodelovale šolske institucije, inštituti, geodetske delovne organizacije pa tudi občinske geodetske uprave. V želji, da bi čim uspešneje reševali navedene probleme, je uredniški odbor oziroma predsedstvo Zveze geodetov Slovenije med drugim sklenilo, da se določijo uredniki za posamezna področja ter da se samostojni prispevki strokovne, poljudno znanstvene in znanstvene narave honorirajo, in sicer po 100 dinarjev za objavljeno stran. Prav tako je bilo treba povečati naročnino, in sicer znaša odslej letna kolektivna naročnina za prvi izvod 400 dinarjev, za vsak naslednji izvod pa po 200 dinarjev. Upamo, da nam bodo ostali vsi dosedanja naročniki zvesti še naprej, še več, pričakujemo, da se bodo na naš list naročile tudi tiste organizacije in organi, ki zaposlujejo geode, pa sedaj še niso naši naročniki.

Upamo, da si lahko zaželimo uspešnega obojestranskega sodelovanja in da se bo to pokazalo že v vsebini naslednje številke.

Uredništvo

PROGRAM GEODETSKIH DEL ZA OBDOBJE 1976 - 1980

Dne 21.1.1976 sta zbor združenega dela in zbor občin skupščine SR Slovenije sprejela odlok o srednjeročnem programu izvajanja in financiranja geodetskih del na območju SR Slovenije za obdobje 1976 - 1980. S tem smo geodeti skoraj po dveh letih naporov zagotovili družbi nadaljnje izvajanje prioriternih geodetskih del.

Program smo postavili na najširše družbene osnove, ki so določene z ustavo, s sprejetimi družbenopolitičnimi cilji in z zakoni. Poleg potreb družbenega in posebej prostorskega planiranja smo podrobneje analizirali tudi stanje v prostoru SR Slovenije; upoštevali smo vrsto elementov, kot:

- relief ozemlja SR Slovenije;
- ležišča surovin, geologijo, hidrogeologijo, erozijo in plazove;
- vodno gospodarstvo;
- kmetijstvo;
- gozdarstvo;
- varstvo okolja;
- energetiko;
- promet;
- industrializacijo;
- turizem;
- urbanizacijo;
- prebivalstvo in zaposlenost.

Na tej osnovi je bil sprejet program za obdobje 1976 - 1980, ki obsega naslednja dela:

1. Geodetske mreže

- Začela se bo sanacija mreže temeljnih geodetskih točk. Izmerili bomo 2.600 km dolžin trigonometričnih stranic ter na ta način ugotovili nestabilnosti te mreže na vsem območju SR Slovenije; to bo osnova za uvajanje ustreznih popravkov.
- Postavili in izmerili bomo 3.350 novih točk navezovalne mreže za postopno modernizacijo zemljiškega katastra. Območja so izbrana glede na intenzivnost kmetijske izrabe tal in predvidenega izvajanja komasacij.

2. Temeljne topografske in pregledne karte

Za potrebe regionalnega in urbanističnega planiranja smo v dogovoru z Vojaškim geografskim inštitutom organizirali predelavo vojaške karte v merilu 1 : 25.000 za civilne potrebe (skupno za ves teritorij SRS približno 200 listov); to bo realizirano v prvi polovici leta 1976.

* 61000 Ljubljana, YU, Geodetska uprava SRS, Cankarjeva 5,
dipl.ing.geod., direktor Geodetske uprave SRS

Poleg te naloge bomo do leta 1980 zagotovili izdelavo kart v merilih 1 : 50.000 in 1 : 100.000 za teritorij vse republike ter revidirali in ponatisnili prej izdane karte; pri karti v merilu 1 : 200.000 predvidevamo tudi konceptne spremembe.

3. Temeljni topografski načrti v manjših merilih

Do leta 1980 bomo izdelali vse manjkajoče temeljne topografske načrte v merilih 1 : 5.000 ali 1 : 10.000 za skupno površino 605.866 ha. Tako bo v tem planskem obdobju naloga dokončana in bo SR Slovenija za SAP Vojvodino druga v SFRJ pri izdelavi te vrste geodetskih osnov. Obenem bomo začeli za 207.225 ha z reambulacijo in ponovno izdajo starejših listov in območij, ki se intenzivno razvijajo.

4. Temeljni topografski načrti v večjih merilih

V novi geodetski zakonodaji je pristojnost za programiranje in financiranje teh del prenesena na občine, v planskem obdobju do leta 1980 pa republika sodeluje pri programiranju in financiranju (do 50 % glede na razvitost občine), da bi se s tem zagotovila kontinuiteta in ustrežnejša razdelitev bremen v prehodnem obdobju. Geodetska uprava SRS je pripravila predlog družbenega dogovora za podrobnejšo ureditev teh zadev.

V skladu s tem predlogom je predvidena do konca 1980 izdelava temeljnih topografskih načrtov v merilih 1 : 500 in 1 : 1000 za 129 naselij s skupno površino 12.080 ha.

5. Nova izdelava zemljiškega katastra

V SR Sloveniji imamo 91,9 % teritorija pokritega s starim zemljiškim katastrom v merilu 1 : 2.880. Za preostali del imamo poleg manjšega dela nove katastrske izmere tudi večje strnjeno območje, za katerega nimamo sploh nobene evidence o zemljiščih in je glede na 40. člen zakona o zemljiškem katastru obveznost republike, da se za ta območja - pretežno na teritoriju občine Murska Sobota - izdela nov zemljiški kataster do leta 1982. V program za obdobje 1976 - 1980 je vključen pretežni del te naloge, to je 24 katastrskih občin s skupno površino 10.091 ha.

V izjemnih primerih, kjer je iz objektivnih vzrokov stari katastrski operat tako pomanjkljiv, da dejansko ne zagotavlja niti najosnovnejšega pregleda nad zemljišči in da lahko povzroča nepravilno in neenako obravnavanje občanov, bomo pretežno v mestih izdelali novo katastrsko izmero. Do leta 1980 bomo izvedli novo katastrsko izmero v 15 naseljih s skupno površino 1585 ha. Nova katastrska izmera bo izvršena v nekaterih primerih tudi v zvezi s komasacijo zemljišč in melioracijami.

6. Bonitiranje in katastrska klasifikacija zemljišč

V tem planskem obdobju predvidevamo analizo vseh kategorij zemljišč glede na vse pogoje, ki vplivajo na rodovitnost in izdelavo osnov za bonitiranje in katastrsko klasifikacijo na območju vse republike s pripravljivimi deli za bonitiranje zemljišč in testiranje metodike bonitiranja na površini 5000 ha. Nadalje bo ocenjena proizvodna sposobnost (boniteta) zemljišč v komasacijskem postopku, kar smo dolžni storiti po zakonu o kmetijskih zemljiščih.

Komasacije so predvidene na površini 20.000 ha. V tem planskem obdobju bomo ugotovili na novo postavljene katastrske kulture (hmeljišča, plantažni sadovnjaki, barjanski travniki in gozdne plantaže), določili vzorčne parcele in izvedli katastrsko klasifikacijo, za kar je z zakonom določen rok 5 let.

7. Ciklično aero snemanje

S klasičnimi načrti, kartami in katastri ne moremo zagotoviti vseh kategorij podatkov, potrebnih za obvladanje prostora. Zato smo na zahtevo nekaterih porabnikov in občin z njihovo finančno udeležbo že v tem planskem obdobju v letu 1975 opravili prvi cikel sistematičnega preleta vsega teritorija SR Slovenije. Glede na dogovorjeni 5-letni cikel vključujemo v program naslednji cikel v letu 1980.

8. Geodetska prostorska dokumentacija

Obdelani podatki temeljnih geodetskih načrtov, kart in katastrov ter aero snemanja se po zakonu o geodetski službi prikazujejo v preglednih tematskih kartah kot neposredna osnova za planiranje, delovanje prostorskih služb in drugih dejavnosti. S pridobitvijo nove nove topografske karte v merilu 1 : 25.000 bodo dani pogoji za nastavitev te dokumentacije, kar bo za območje vse republike opravljeno do konca leta 1980.

9. Raziskave

Nadaljnja usmeritev delovanja geodetske službe je bolj kot pri drugih sorodnih dejavnostih vezana na raziskovalno delo. S sofinanciranjem raziskovalnih projektov, ki so jih sprejeli porabniki in raziskovalci, bomo zagotovili vpliv na usmerjanje raziskav.

Okvirni pregled stroškov in dinamike je razviden iz spodnje tabele:

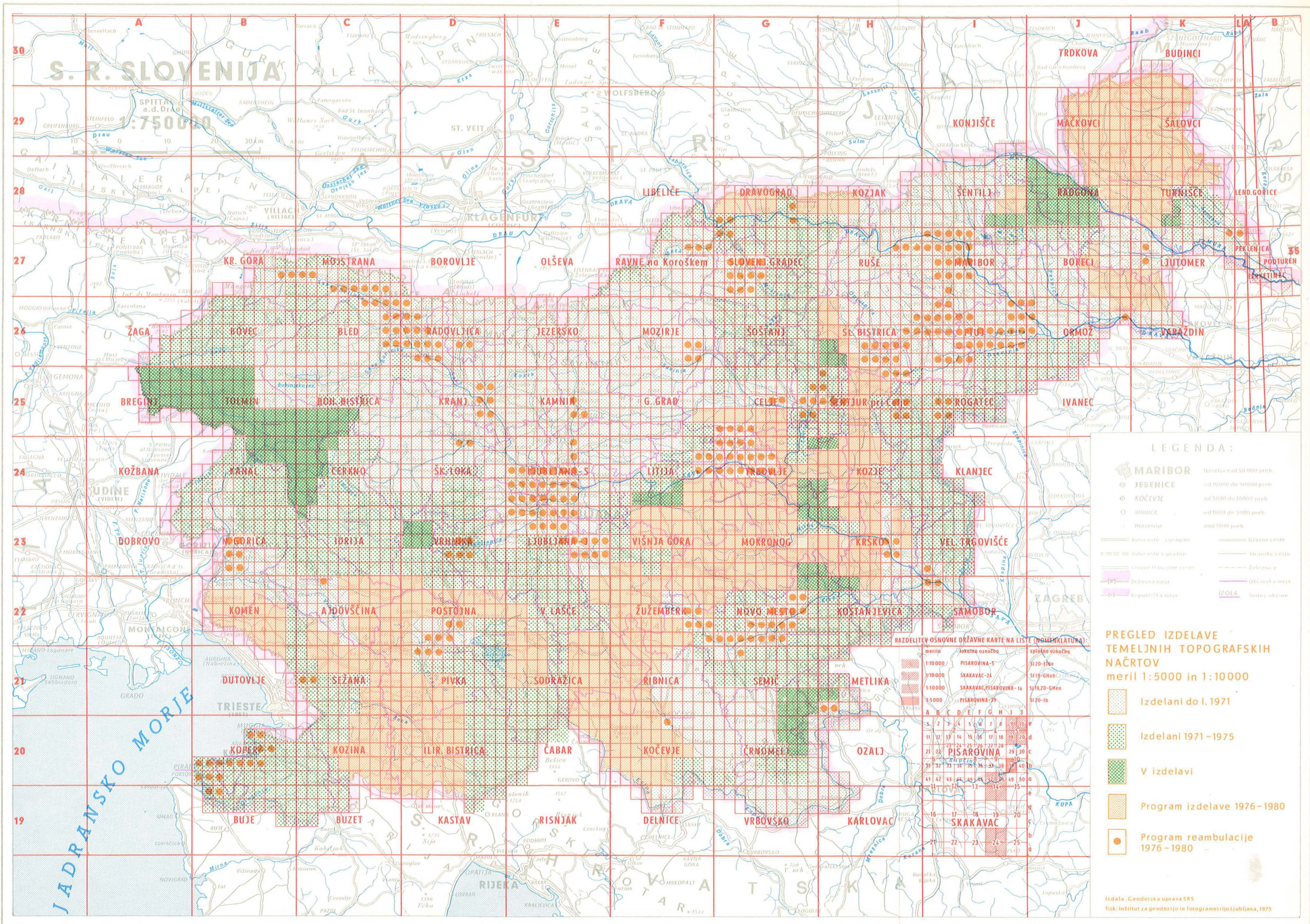
V milijonih novih dinarjev							
	Stroški republike po letih					Skupaj stroški republike	Stroški občin
	1976	1977	1978	1979	1980		
1. Geodetske mreže	3.0	5.9	7.4	8.0	7.7	32.0	
2. Temeljne karte	1.7	2.0	2.3	2.5	3.2	11.7	
3. Temeljni načrti manjših meril	12.5	12.5	18.1	22.0	20.4	85.5	2.1
4. Temeljni načrti večjih meril	2.0	2.8	3.8	4.6	3.8	17.0	31.3
5. Zemljiški kataster	3.6	5.0	6.2	8.6	8.6	32.0	
6. Bonitiranje	0.6	1.0	1.2	1.9	2.1	6.8	
7. Ciklično aero snemanje					5.0	5.0	
8. Geodetska doku- mentacija	0.3	0.5	0.6	0.7	0.8	2.9	
9. Raziskave	0.3	0.3	0.4	0.7	0.6	2.3	
S k u p a j	24.0	30.0	40.0	49.0	52.2	195.2	33.4

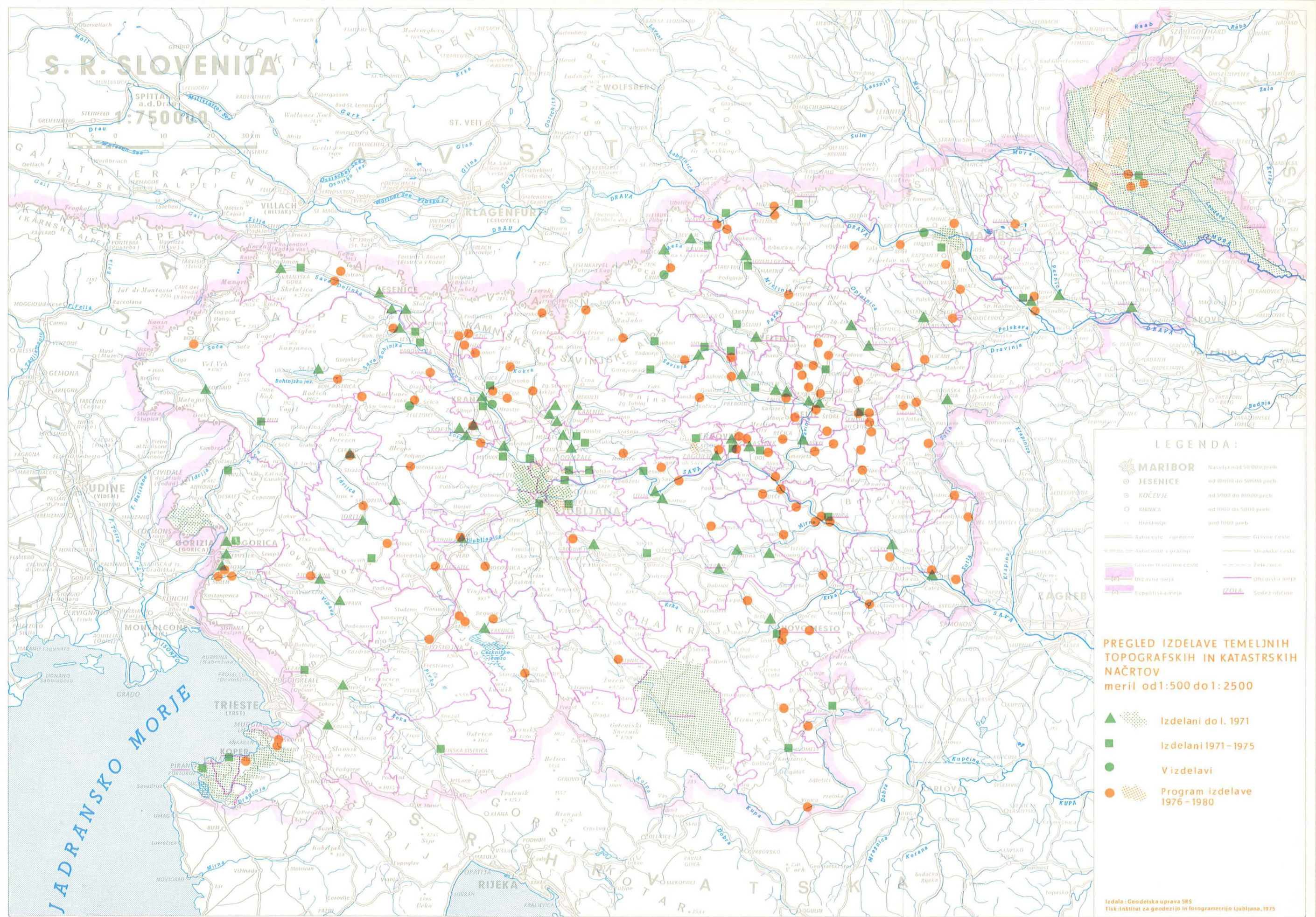
S tem, da so gornja sredstva v republiških proračunih zagotovljena in so predvideni tudi ukrepi za primer inflacije, je geodetski službi postavljena odgovorna naloga. V odloku so namreč dovolj podrobno navedene tudi količine posameznih del. Zato se moramo takoj lotiti realizacije programa, pri tem pa imamo primarno nalogo čimprej dokončati izdelavo programa za leto 1976.

V procesu sprejemanja srednjeročnega programa smo lahko z veseljem ugotovili, da je družbena zavest o potrebi po izvajanju geodetskih del izredno visoka. V vseh organih občin, izvršnega sveta in skupščine SR Slovenije ter drugih so naši predlogi naleteli na popolno razumevanje in podporo brez kakršnihkoli načelnih ali vsebinskih nasprotovanj. Edini problem je bila pridobitev mnenj občinskih skupščin v skladu z novo geodetsko zakonodajo iz leta 1974. Ta obveza je bila glede na druga področja tako specifična, da so jo nekatere občine povsem prezrle ali da so celo menile, da bi bilo zadostno posredovanje mnenja po delegatu v zboru občin. Poleg tega je dokončno sprejemanje odloka sovpadalo z drugimi pomembnimi nalogami ob koncu leta, in to v času, ko še niso bila razčiščena vprašanja srednjeročnega družbenega plana SR Slovenije. Tako je bila skupščina SR Slovenije prisiljena večkrat odložiti sprejem novega programa, ker mnenja nekaterih občin niso bila znana. Pri tem lahko ugotovimo, da bi bile težave mnogo manjše, če bi v teh občinah načelniki geodetskih uprav pravočasno in bolj energično ukrepali; to naj bo dragocena izkušnja za prihodnost.

Tekst odloka vsebuje tudi nekatere manjše vsebinske spremembe, ki so jih predlagale občinske skupščine. Na pobudo občine Lenart je bil v območje izdelave navezovalne mreže vključen tudi del Slovenskih goric, na pobudo občine Ljutomer pa je bila zlasti s podporo predsednika izvršnega sveta SRS tov. Marinca vključena tudi katastrska izmera na komasiranih zemljiščih, kjer bodo poprej opravili melioracije. Nekaj ostalih pripomb se je nanašalo na prioritetni red pri izvajanju del. Te pripombe sicer niso vplivale na tekst odloka, bodo pa upoštevane pri sestavi letnih programov. Glede variant v V. členu odloka o upoštevanju inflacije so se občine pretežno zavzemale za prvi predlog, ki je bil tudi sprejet.

Dokončna določitev nalog in zagotovitev sredstev sta razvidni iz teksta odloka, ki je objavljen v Uradnem listu SRS, št. 2-75/76 dne 28.1.1976. Iz priloženih grafičnih pregledov izdelave temeljnih topografskih načrtov v merilih 1 : 5000 in 1 : 10000 ter 1 : 500 do 1 : 2500 pa je razvidna lokacija navedenih del.

VLOGA IN NALOGE GEODETSKE OPERATIVE (Pogovor z direktorjem Geodetskega zavoda SRS)

Geodetski zavod SRS se je v januarju t.l. vselil v novo desetnadstropno poslovno zgradbo v Šaranovičevi ulici. S tem so vsekakor izboljšani pogoji za njihov nadaljnji razvoj. Ker pa je Geodetski zavod SRS sestavni člen, in sicer eden najpomembnejših, geodetske službe v SR Sloveniji, je s tem dana osnova za razvoj celotne geodetske službe v naši republiki. Vsaj upamo, da je tako.

Uredništvo Geodetskega vestnika je sklenilo ob dograditvi nove poslovne zgradbe Geodetskega zavoda SRS zastaviti direktorju tega zavoda nekaj vprašanj. Tov. Teobald Belec se je naši prošnji ljubeznivo odzval in nam obširno odgovoril na zastavljena vprašanja. Za to se mu najlepše zahvaljujemo.

1. Vprašanje: Letos je Geodetski zavod SRS dočakal velik dan. Vsekakor za vaš kolektiv ni majhna stvar zagotoviti potrebna sredstva za novo poslovno zgradbo. Ali nam lahko predstavite obseg zgradbe in stroške zanjo ter kako ste oziroma boste zagotovili potrebna sredstva.

Odgovor: Geodetski zavod SRS se je programsko pripravljal na novo gradnjo že od leta 1968. Uresničevanje razvojnih programov zavoda je vsebovalo tudi določilo o organiziranju funkcionalnih delovnih mest ter ustreznih delovnih pogojev za delavce. Rešitev naloge smo po vsestranskih samoupravnih razmišljanjih videli v novogradnji. V ta namen smo v okviru poslovnega sodelovanja z Ljubljansko banko pričeli l. 1970 oročati vsa naša razpoložljiva finančna sredstva. Za oročena sredstva smo najeli ustrezen kredit. Vzporedno smo konceptno-programsko razčiščevali zasnovo nove zgradbe, vse do idejnega projekta.

Nova poslovna zgradba Geodetskega zavoda SRS ima 8000 m² neto poslovnih površin. Ta površina odgovarja zavodovemu razvojnemu programu, tako po bodočem številu delavcev, kot dejavnosti in z njimi povezanih tehnologij.

Stroški izgradnje in opreme znašajo 50 milijonov din; od teh je dobra polovica že plačanih, ostalo pokriva kredit, ki jih moramo vračati v srednjeročnem obdobju.

Že iz povedanega lahko sklepamo, kako visoka je samoupravna zrelost kolektiva Geodetskega zavoda SRS in s tem pripravljenost, da ustvari v 10 letih rezultat, od katerega bodo imele koristi najmanj tri generacije.

Potrebna manjkajoča sredstva bomo ustvarili z nadaljnjim pridnim delom ter z planskim obvladovanjem lastnega razvoja. Samo nečemu se ne bomo mogli več odreči: višjim osebnim dohodkom, ki so priznane najnižji na zavodu in že povzročajo neželjene učinke.

2. Vprašanje: Vsekakor je z novo zgradbo zavodu dana možnost razširiti svojo dejavnost. Kakšni so vaši programi v tej smeri?

Odgovor: Zavod bo širil svojo dejavnost:

- a) S povečanjem sedanjih dejavnosti na 2 načina:

- s povečanjem števila sodelavcev
- z novimi tehnologijami

- b) Z razširitvijo vrst dejavnosti:

- s komasacijami
- z urbanistično projektivo
- z računalniškimi uslugami, itd.

c) Z deli v inozemstvu.

Za vse navedeno so poslovni prostori že predvideni. Takoj pa moramo poudariti, da imajo v poslovanju zavoda absolutno prednost dela iz obsega geodetske službe in to iz republiške pristojnosti. Njim enako pomembna za zavod so dela, ki mu jih zaupajo v izvajanje občine po pooblastilu.

Prav tako stremimo za tem, da izvajamo vsa dela za potrebe našega gospodarstva.

Optimalno število zaposlenih na zavodu bo 250 delavcev, seveda ustrezno izobraženih oziroma kvalificiranih.

3. Vprašanje: Z združitvijo vseh služb zavoda na enem mestu, ki so bile do sedaj razmetane na več koncih Ljubljane, pa je dana tudi možnost za gospodarnejšo proizvodnjo in uvedbo najsodobnejše tehnologije. Kakšne novitete boste uvedli in kakšen vpliv bo imelo to na obseg proizvodnje oziroma njene stroške?

Odgovor: Zavod je izvajal svojo dejavnost na 7 lokacijah širom Ljubljane. Zato poslovanja ni bilo mogoče učinkovito organizirati, pa tudi ekonomski učinki niso bili maksimalni. Če dodamo še odtujevanje posameznih grup, ki so delale na različnih lokacijah, ker pač kompaktnosti kolektiva na različnih mestih ni mogoče doseči s še tako dobro informacijsko službo, potem si lahko predstavljamo, da so sodelavci zavoda sami najtežje čakali na vselitev v novo zgradbo.

Na osnovi poznavanja podobnih primerov pričakujemo za 10–20 % povečano storilnost. Dvig kvalitete zaradi optimalnih delovnih pogojev, pa tudi še večja solidnost v celotnem poslovanju zavoda bodo še pozitivni spremljajoči učinki enotne lokacije.

Posebnih novitet ne mislimo uvajati, ker so pač že uvedene. Veselimo pa se poenotenja tehnologij in uvedbe računalniške elektronike v vse faze dela, kar bo omogočil nov računski center zavoda. Takšna koncentracija umskih naporov in enotnega izvajanja mora doprinesiti k ekonomskim učinkom.

Nadalje želimo izdelke geodetske službe tudi oblikovno in estetsko sodobno opremljati. Ojačale se bodo naše dejavnosti (tiskarska reprodukcija, oblikovanje končnih izdelkov, itd.), ki bodo skrbale za ustrezno in uspešno finalizacijo naših izdelkov.

Velikih tiskarskih kapacitet ne mislimo uvajati, saj nam je poslovno sodelovanje z Inštitutom za geodezijo in fotogrametrijo, katero se razvija v obojestransko zadovoljstvo ter njegova kvaliteta zadostno jamstvo za pokritje vseh potreb na tem področju.

4. Vprašanje: V uvodu smo navedli, da pomeni nova poslovna zgradba tudi temelj za splošni razvoj celotne geodetske službe v Sloveniji, in ne samo Geodetskega zavoda SRS. Kakšno je vaše mnenje o tem in kje vidite v bližnji in daljnji prihodnosti možnost za vplivanje na razvoj geodetske službe v Sloveniji?

Odgovor: Moram poudariti, da mi je znanih le malo primerov, ki so podobni podvigu kolektiva Geodetskega zavoda SRS. Napore in odrekovanja članov kolektiva zavoda pozna in ceni ter ocenjuje lahko samo tisti, ki aktivno sodeluje pri tem dejanju.

Zavod bi svojo problematiko glede poslovnih prostorov lahko rešil tudi na drugi, enostavnejši, s tem pa manj naporen način. Prav zato, ker pa je prepričan, da slovenska geodetska služba ne more napredovati in izpolnjevati vseh družbenih nalog brez ustrezne osrednje organizacije, ustrezno opremljene in v ustreznih prostorih, je zavod rešil del problematike slovenske geodetske službe na ta način.

Dolgoročne cilje geodetske službe lahko dosežemo samo z ustrezno organiziranostjo in ustreznim planiranjem samega razvoja. Če je cilj službe izvesti inventarizacijo slovenskega prostora, potem morajo ustrezne koncentracije delavcev v združenem delu tudi bedeti nad rezultati dela ter skrbeti za maksimalne operativne učinke. V tem je tudi bistvo dejavnosti posebnega družbenega pomena, kamor štejemo geodetsko službo. Tako je torej naloga Geodetskega zavoda SRS, da jamči za dolgoročno izpolnjevanje delovnih programov, da ne dopušča miselne in tehnične stagnacije, prav tako pa tudi, da se obnaša našemu družbenemu statusu primerno in da ne dopušča vdora čiste podjetniške miselnosti v dejavnost geodetske službe. S povedanim pa zavod seveda ni proti ekonomskemu načinu poslovanja.

Trdim, da je nova poslovna zgradba skupen uspeh delavcev, sodelujočih v slovenski geodetski službi. Tako smo na ta uspeh lahko vsi upravičeno ponosni, saj smo vsi, vsak po svojih zmožnostih, doprinesli doseženemu.

Naj izrabim to priložnost za obvestilo, da bo slovesna otvoritev zavoda v tem letu in bodo na njo povabljeni vsi zavodovi poslovni sodelavci. Tako si bomo lahko skupno ogledali in ocenili skupen rezultat dela.

Seveda pa še tako funkcionalna zgradba ni jamstvo za uspešen nadaljnji razvoj geodetske službe. Če ne bomo miselno usklajeno skrbeli skladno vsi za dolgoročno perspektivo celotne službe, lahko izničimo vse rezultate našega dela. Iniciativnost na tem področju je ena temeljnih nalog zavoda, s katero vpliva na celotno geodetsko službo.

5. Vprašanje: V sklopu zavoda deluje že nekaj let poseben inštitut. Ali bi nam lahko prikazali, kakšne so njegove osnovne naloge v stroki in ali jih uspešno opravlja?

Odgovor: Nujna prisotnost nenehnega znanstveno-raziskovalnega dela ob neposredni proizvodnji je narekovala, da smo že leta 1970 ustanovili raziskovalni inštitut Geodetskega zavoda SRS. Inštitutovo delo je usmerjeno v 2 grupi problematike: prvo tvorijo raziskave družbene vsebine, to so tiste, ki geodetski dejavnosti, še posebej pa službi, utirajo in trasirajo razvojno pot, tako srednjeročno kot dolgoročno, drugo pa raziskave strokovno-tehnične aplikativnega značaja.

Ne bom našteval konkretnih nalog, ki jih naš inštitut izvaja, temveč zahtevamo od inštituta, da uspešno opravlja svojo nalogo, ki se glasi: nenehna budnost na področju družbenega in strokovnega razvoja ter opredeljevanje smernic, ki geodetsko službo in rezultate geodetske dejavnosti usmerjajo tako, da tako geodetska služba kot dejavnost nenehno pozitivno in uspešno izpolnjuje svojo vlogo družbenega servisa.

Z delom inštituta nismo in ne bomo nikdar popolnoma zadovoljni, ker je pač njegova vloga takšna, da je njegovo delo usmerjeno v prihodnost. Tako pomembno delo pa je vedno predmet poglobljene kritike in večje pozornosti, odtod tudi izredno zahtevni kriteriji kvalitete rezultatov njegovega dela.

Na področju interdisciplinarnega sodelovanja inštitut v svojem delu dosega lepe rezultate, saj uspešno vključuje dejavnost geodetske službe v proces novega, ustavno opredeljenega družbenega planiranja. Premalo pa posveča raziskovalne pozornosti strokovnim problemom v geodetski službi sami, še posebej v upravni veji. Pa tudi za to pomanjkljivost najdemo razlog: manjka geodetskih strokovnjakov-raziskovalcev. Tudi ta problem rešujemo, rešitev pričakujemo v naslednjih nekaj letih.

6. Vprašanje: Inštitut vašega zavoda je že opravil vrsto aplikativnih raziskav za Zavod za družbeno planiranje, področje za prostorsko planiranje, ki te s področja prostorske informatike praktično edine raziskovalne rezultate tudi koristno uporablja. Ali lahko naše čla-

ne podrobnejše seznanite z dosedanjimi rezultati in programom tistih raziskav, ki so vezane na družbeno in še posebej na prostorsko planiranje?

Odgovor: Težko je ločiti raziskovalne naloge na tiste, ki so vezane na družbo in posebej na prostorsko planiranje, ker pač moramo izhajati iz kompleksnega planiranja, kjer so vse tri planerske komponente, to je socialna, ekonomska in prostorska med seboj tako prepletene, da je nujno vedno raziskovati in opredeljevati te medsebojne odvisnosti.

Da pa bi čitalcu omogočil vsaj grobo orientacijo, kaj je naš inštitut že napravil in kaj dela, bom naštel nekaj naslovov:

- Zasnova študije o prostorskih dokumentacijskih sistemih
- Avtomatizirana kartografija za potrebe prostorskih informacijskih sistemov
- Določitev optimalne metode prenosa podatkov in optimalne gostote mreže reliefa Slovenije za digitalno uporabo
- Prostorski informacijski sistem Slovenije - I faza - predraziskave
- Uporaba fotointerpretacije pri prostorskih raziskavah
- Kategorizacija zemljišč v SR Sloveniji
- Register teritorialnih enot
- Metodologija vrednotenja kmetijskih zemljišč SR Slovenije
- Dokumentacija virov prostorskih informacij v SR Sloveniji
- Prostorski informacijski sistem Slovenije - II faza
- Digitalni model reliefa Slovenije
- Prikaz optimizacije namenskih izrab površin
- Vodenje ničelne linije v digitalnem modelu reliefa
- Kartografska obdelava krajevnih skupnosti v SRS
- Fotointerpretacija - uporaba aero posnetkov pri prostorskih raziskavah
- Komasacije - raziskava najboljših možnosti
- Raziskava možnosti in nastavitve migracijskega modela Slovenije ob upoštevanju magistralnega in regionalnega cestnega omrežja
- Redundance
- Prenos informacij preko lokacij
- Izgradnja registra teritorialnih enot
- Agregacija nekaterih podatkov za potrebe in nivo krajevnih skupnosti
- Problem distribucije informacij na osnovi korekturnih modelov
- Analiza uporabnosti metod daljinskega zaznavanja in potrebne opreme
- Lokacijska problematika registra zgradb.

To so raziskave iz družbene sfere. Še mnogo več bi jih lahko navedel iz področja same stroke in službe. Vendar bi naštevanje zavzelo preveč prostora.

7. Vprašanje: Potrebo po integracijskih procesih med delovnimi organizacijami so večkrat poudarili tudi najvišji predstavniki družbenopolitičnih organizacij in skupnosti. Med geodetskimi delovnimi organizacijami pa so taki integracijski procesi že nekaj let na mrtvi točki. Kje je vzrok za to? Ali ste za integracijo in kako si jo predstavljate oziroma če niste zanj, zakaj ne?

Odgovor: Najvišji predstavniki družbenopolitičnih organizacij in skupnosti so z potrebno-
stjo integriranja mislili na potrebnost integriranja v gospodarskih dejavnostih. Za dejavnosti posebnega družbenega pomena, kjer so organizacije za dejavnost zadolžene in jo morajo izvajati, mora prihajati do sodelovanja v vseh oblikah. Zakon o združenem delu, ki bo sprejet predvidoma sredi tega leta, bo oblike sodelovanja tudi opredeljeval.

Geodetski zavod SRS uspešno sodeluje z mnogimi organizacijami. Naj omenim samo poslovno združenje jugoslovanskih geodetskih delovnih organizacij, združenje projektantskih

organizacij Slovenije, sodelovanje z IBI, itd. Tudi osebno sem za vse oblike sodelovanja vedno bil in to tudi dokazal z iniciativami za sodelovanje, na žalost z različnim uspehom. Prepričan sem, da je sedanje zatišje v sodelovanju med nekaterimi geodetskimi organizacijami samo prehodno. Ob jasni začrtanosti svojih nalog bodo geodetske organizacije hitro našle skupen jezik proizvodno-tehnološkega, poslovnega in programsko-razvojnega sodelovanja. Pri tem je oblika formalnost, ki pa seveda mora spoštovati pravne norme, gre za vsebino, uspešnost in družbeno racionalnost sodelovanja.

8. Vprašanje: Pred kratkim je bil sprejet odlok o republiškem srednjeročnem programu geodetskih del za obdobje 1976 - 1980. Izvedba tega programa je odvisna od zmogljivosti zavoda. Ali ima zavod na voljo dovolj kapacitet za izvedbo republiškega programa teh del?

Odgovor: Zavod razpolaga z dovoljnimi kapacitetami za izvedbo republiškega programa del, saj znaša povprečna realizacija iz naslova del republiške pristojnosti komaj polovico zavodove realizacije. Odtod tudi naša programska usmerjenost na inozemski trg, saj nam kontinuirane zaposlitve za vse naše kapacitete niti republika, niti občine ne nudijo, niti ne morejo jamčiti zanjo.

9. Vprašanje: V ustavi SFRJ je določeno med drugim, da federacija po zveznih organih "določa elemente kartografskih podatkov, ki so pomembni za obrambo in varnost države in za splošno uporabo kartografskih publikacij." Kakšno je vaše mnenje glede tega, kaj naj federacija na osnovi tega ustavnega pooblastila ureja na geodetskem področju in kako?

Odgovor: Omenjena pristojnost federacije, ki je zapisana v ustavi, se danes tolmači na 2 načina: Prvi način: Jugoslavija je skupnost narodov s socialistično družbeno ureditvijo, je za aktivno koesistenco, neangažiranost, skratka, ne želimo ničesar slabega našim sosedom ali komurkoli, želimo živeti v miru in sodelovati. Na žalost pa vse države niso usmerjene tako kot naša. Zato smo primorani, da izvršimo določene ukrepe za lastno varnost. Ti ukrepi za varnost pa naj bodo pametni, racionalni, sodobni in v skladu s stopnjo razvoja tehnike v svetu. Torej: citirani elementi so lahko le pisane koordinate in vojni objekti, upodobljeni na kartah. Te se regulirajo s stopnjami varovanja.

Sem pristaš in pobornik navedenega načina tolmačenja ustavnega teksta, ker sem prepričan, da so sestavljavci ob sestavljanju omenjenega teksta imeli v mislih prav navedeno.

Drugi način: Federacija je dolžna skrbeti za varnost države in pri izvajanju te svoje naloge je preveč rigorozna. To rigoroznost izraža z določevanjem takega števila elementov kartografskih podatkov, da od karte ne ostane malodane nič več. Kakšna gospodarska škoda in še kaj drugega je družbeni skupnosti storjena, o tem ne vodi računa nihče, ker pač vsi vemo, da je obramba domovine prva naloga in dolžnost posameznika in družbe. Prav pod tem dejstvom pa mnogokrat grobo v posameznih ukrepih pretiravamo, tako da smo včasih že kar neresni. Naj podam primer: Geodetski zavod SRS naroča v USA satelitske posnetke jugoslovanskega ozemlja, ki so tako kvalitetni, da s fotointerpretacijo lepo opredelimo vsa letališča, komunikacije, relief, itd. Zvezni organ pa predlaga, da prepovemo publiciranje kart, ki imajo upodobljene plastnice z manjšo ekvidistanco kot 100 metrov! Morda ni odveč, pa če je tudi smešno, da opozorimo, da živimo v letu 1976 in da je neskončno pomembnejša naša stopnja družbenopolitične zavesti, obvladanje znanja in pripravljenost na splošni ljudski odpor, kot pa 50 m plastnica, ki upodobljena in dostopna vsem, mnogo več koristi nam vsem na vseh področjih gospodarstva in še kje, kot pa eventualno sovražniku. Ne morem se znebiti vtisa, da je prisotna pri opisanem drugem načinu še precejšna miselna togost in tradicija.

Kateri od obeh načinov bo uveljavljen, bomo videli, energično bomo zagovarjali prvega.

10. In še zadnje vprašanje: Zveza geodetov Slovenije želi z Geodetskim vestnikom čim polneje informirati vsakega geodeta Slovenije. Glede na to, da ste član uredniškega sveta Vestnika, nas zanima, koliko nam to uspeva in kaj bi morali storiti, da bi se čimbolj približali našim ciljem?

Odgovor: Izdajajmo geodetski vestnik bolj pogosto, popestrimo mu vsebino še z novimi aktualnostmi in problematiko, predvsem pa ukrenimo vse, da ga bo tisti, ki ga dobi, tudi bral!

Stanko MAJCEN*

GEODETSKI DAN V KRANJU

V dneh 5. in 6. decembra je bil v Kranju že osmi geodetski dan, ki ga je organizirala Zveza GIG Slovenije z Ljubljanskim geodetskim društvom. Ta manifestacija geodetov Slovenije je tako postala že tradicionalna in se je med geodeti uveljavila; to nam dokazuje velik obisk na teh dnevih. Mislim, da lahko ugotovimo, da pa je bil zadnji geodetski dan v Kranju eden najuspešnejših sploh. Do takega sklepa pridemo na podlagi rekordne udeležbe (okrog 170 udeležencev) in ker so bili tokrat prvič razmnoženi prispevki v zvezi z osnovno temo posvetovanja Kartografska dejavnost za potrebe občine (prispevki, pripravljeni vnaprej, so bili objavljeni v št. 3/75 Geodetskega vestnika, prispevki, ki so bili prvič podani na geodetskem dnevu, pa so objavljeni v tej številki). Tudi posebna razstava o kartografski dejavnosti in komplet raznih kart in drugih materialov za občinske geodetske uprave sta prispevala k takemu uspehu geodetskega dne. K uspešnemu delu so prispevali tudi prostori od občinske dvorane do prostorov v hotelu Creina, v katerih so se zvrstile v teh dneh vse manifestacije geodetskega dne v Kranju. Ne glede na zelo uspešno splošno oceno geodetskega dne pa se je le treba vprašati, zakaj približno 20 % občinskih geodetskih uprav ni poslalo niti po enega svojega predstavnika, čeprav je bila osnovna tema geodetskega dneva namenjena občinam.

Prvi dan je bil v glavnem posvečen osnovni temi geodetskega dne, to je kartografski dejavnosti za potrebe občine, saj je bilo to posvetovanje dopoldne in popoldne. Po posvetovanju je bil občni zbor Ljubljanskega geodetskega društva. Opoldanski odmor in večer je bil namenjen družabnemu delu, in sicer ogledu spominskega muzeja Franceta Prešerna in starega predela mesta Kranj ter družabnemu srečanju.

Drugi dan so bili sestanki po vseh štirih sekcijah: za zemljiški kataster, za kataster komunalnih naprav, za kartografijo, za inženirsko geodezijo in redna letna skupščina Zveze GIG Slovenije.

Posvetovanje o kartografski dejavnosti za potrebe občine v polni občinski dvorani so pozdravili in mu zaželeli uspešno delo: podpredsednik skupščine občine Kranj, predstavnik Geodetske uprave SR Hrvatske in Zveze GIG Hrvatske, direktor Geodetske uprave SR Slovenije, predstavnik Geodetske uprave SR Črne gore in Zveze GIG Črne gore ter predstavnik Geodetske uprave SR Srbije in predstavnik Zveze GIG Jugoslavije prek predsednika Zveze GIG Slovenije Petra Šivica.

* 61000 Ljubljana, YU, Geodetska uprava SRS, dipl.ing.geod., pomočnik direktorja Geodetske uprave SRS.

Po pozdravnih nagovorih so podali v izvlečkih svoje vnaprej razmnožene prispevke oziroma so povedali dodatne misli in ugotovitve v zvezi s svojimi prispevki naslednji tovariši:

Jože Rotar	o temeljnih kartah občin
Peter Svetik	o tematski obdelavi na ravni občine
Vili Kos	o možnosti za izdelavo temeljne topografske karte v merilu 1 : 50.000 za potrebe republike in občine
Stanko Majcen	o kartografski dejavnosti in predpisih
Gojmir Mlakar	o geodetski prostorski dokumentaciji kot osnovnem viru podatkov tematske kartografije in o kartografski dejavnosti v občini Celje
Zmago Čermelj	o praktičnem primeru izdelave in uporabe občinskih tematskih kart v občini Domžale
Marjan Smrekar	o pregledu kartografskega gradiva

Nato se je razvila živahna in deloma tudi polemična razprava. Ker so nekateri prispevki, ki so bili podani v razpravi, objavljeni v tem vestniku kot samostojni prispevki, bomo tu navedli le naslove njihovih prispevkov, o drugih pa nekaj pomembnejših misli oziroma ugotovitev.

Zvone Berlot je podal prispevek o kartografiji z vidika geografije. V razpravi pa je poudaril, da je predlog za izdelavo karte v merilu 1 : 50.000, ki jo predlaga Vili Kos v svojem prispevku, idealen in da lahko postane taka karta sistemska karta.

Alojz Pucelj je govoril o kartografski dejavnosti za potrebe občin.

Vinko Pušnik je med drugim predlagal, da je treba vsebino temeljnih topografskih načrtov v merilu 1 : 5.000 (do sedaj : osnovna državna karta) posodobiti tako, da se nekateri elementi, ki imajo značaj tajnosti, opustijo, dalje naj se šrafiranje zgradb nadomesti z barvo, dodajo pa naj se hišne številke ter gozdne površine v barvi.

Marjan Stres je obrazložil uporabo osnovne državne karte z izdelavo posebnih tematskih kart za neposredne potrebe kmetijstva (vinogradništvo). Nadalje je predlagal, naj bi prevzela pokroviteljstvo nad kartografsko dejavnostjo nasploh Geodetska uprava SRS in naj bi ustanovili za te potrebe posebno skupino oziroma odbor, ki bi usmerjal in spremljal razvoj te dejavnosti.

Gojmir Černe je opozoril, da v karti v merilu 1 : 50.000 občine Novo mesto železniške postaje niso pravilno prikazane.

Peter Svetik je nekajkrat posegel v razpravo. Opozoril je na slabo komunikativnost geodetov do drugih organizacij in organov; razlog za to je premajhna angažiranost v družbeno-političnih organizacijah. Po uskladitvi nerešenih problemov glede kartografske dejavnosti v geodetskih krogih se je treba povezati z drugimi strokovnjaki, ki uporabljajo kartografske izdelke. Govoril je tudi o težavah, ki spremljajo izdelavo kartografskih izdelkov.

Marjan Smrekar je pozval vse tiste občine, ki še niso nič storile na kartografskem področju, naj bodo bolj korajžne.

Ivan Gaber je povedal, da bodo v kratkem izdelali karto za občino Velenje s posebnimi tematikami. Omenil je, da je slabost osnovne državne karte, da nima parcelnega stanja.

Miro Črnivec je menil, da so v razpravi podani predlogi za spremembo vsebine državne karte upravičeni. Opozoril je, da niti v referatih niti v razpravi niso konfrontirali karte v meri-

lu 1 : 20.000, ki jo izdeluje Geodetski zavod SRS po naročilih občin, in karte v merilu 1 : 25.000, ki jo po pogodbi z GU SRS izdeluje Vojaški geografski inštitut. Glede nove karte v merilu 1 : 50.000 Novo mesto meni, da mora posebna komisija stvar dobro preštudirati, preden se sprejme taka karta kot sistemska karta. Strinjal se je tudi s predlogom, da bi reducirali vsebino kart, da bi se tako lahko javno uporabljale.

Vili Kos je obrazložil, da so izdelavo karte v merilu 1 : 20.000 začeli, preden je bila sklenjena pogodba za izdelavo karte v merilu 1 : 25.000. Glede na specifičnost obdelave in razlike v vsebini je menil, da sta obe karti sprejemljivi.

Stanko Majcen je opozoril glede na razpravo o redukciji vsebine kart, da bi bile lahko javno uporabne. Menil je, da to za merila 1 : 5000, 1 : 10.000 in 1 : 25.000 nikakor ne pride v poštev, ker bi s tem te karte vsebinsko preveč osiromašili, tako da ne bi zadoštovale detajlnim planerskim potrebam. Pač pa je možno ta problem rešiti tako, da se podatki tajne narave prikažejo v posebni tematiki. Predlagal je, naj se v merilih 1 : 5000 in 1 : 10.000 uporablja čim manj barv. V zvezi s karto v merilu 1 : 50.000 občine Novo mesto je postavil vprašanje, ali je tako koncipirana karta sprejemljiva tudi za republiške službe in za občino, če je na listu več občin.

Na koncu posvetovanja je Miro Črnivec obvestil navzoče o vsebini zaključkov, ki jih predlaga komisija za zaključke na osnovi prispevkov in razprave na tem posvetovanju. Dokončno formulacijo je pripravila komisija in so objavljeni posebej v tej številki vestnika.

Celoten prikaz geodetskega dne v Kranju boste dobili, če preberete še poročila o delu vseh sekcij kot tudi poročilo o občnem zboru Ljubljanskega geodetskega društva in redni letni skupščini Zveze GIG Slovenije, ki so prav tako objavljeni v tem vestniku.

Za sklep poročila o geodetskem dnevu še eno opozorilo prihodnjim organizatorjem takih manifestacij. V Kranju je bilo večkrat slišati pripombo, da ne bi smeli istočasno sklicati več sekcij, ker se v različnih sekcijah obravnava problematika, ki je pomembna za vse.

ZAKLJUČKI POSVETOVANJA O KARTOGRAFIJI ZA POTREBE OBČIN

Na posvetovanju, ki ga je organizirala Zveza GIG Slovenije, o kartografski dejavnosti za potrebe občine dne 5.12.1975 v Kranju, so bile sprejete naslednje smernice in ukrepi za nadaljnji razvoj kartografije v SR Sloveniji:

1. Razvoj kartografije je nujno usmerjati na osnovi analize družbenih potreb. Zato je treba proučiti zlasti vlogo kartografije v delegatskem sistemu, v družbenem in prostorskem planiranju, pri delovanju družbenopolitičnih, krajevnih in samoupravnih skupnosti, pri temeljnih gospodarskih panogah, vezanih na prostor, ter pri znanstveno-raziskovalnem delu.

Za zagotovitev navedenih družbenih potreb je treba vzpostaviti:

- sistem temeljnih kart SR Slovenije in
 - sistem občinskih kart.
2. Geodetska uprava SRS, ki skrbi za sistem temeljnih kart SR Slovenije, naj prevzame tudi skrb za usmerjanje razvoja sistema občinskih kart. Pripraviti bi bilo treba dogovor o sistemu, vsebini, merilih in standardnih znakih za občinske karte glede na različne potrebe (urbanistično planiranje, delovanje občinskih služb, druge dejavnosti) in ravni (krajevne skupnosti, občine, regije).

Za reševanje navedenih nalog naj se ustanovi pri Geodetski upravi SRS posebna komisija za kartografijo.

3. V SR Sloveniji imamo karto v merilu 1 : 25.000, ki bo v kratkem pokrila teritorij vse republike, in za nekatere občine karto v merilu 1 : 20.000. Čeprav obe karti pomenita v določenem smislu izhod v sili (pri prvi je zaradi nedosegljivosti originalov vprašljiva njena uporabnost, pri drugi pa je problematična dinamika njene izdelave in možnost povezovanja s sosedji), je glede na obstoječe stanje najbolj smotrno:

- vključiti karto v merilu 1 : 25.000 v sistem temeljnih kart SRS,
- vključiti karto v merilu 1 : 20.000 v sistem občinskih kart, če to terjajo potrebe posameznih občin.

4. Koncept karte v merilu 1 : 50.000, ki jo je izdelal Geodetski zavod SRS za območje občine Novo mesto, pomeni nov način izdelave te karte in kvaliteten prispevek k razpravi o sistemu temeljnih kart vse republike in občin.

Vztrajati je treba tudi pri konceptu javne karte v merilu 1 : 50.000, ki naj bo popolnoma odprta, ostali elementi karte pa naj bodo predstavljeni kot tematike za uradno uporabo.

5. Glede sistemskih kart v drugih merilih je najmanj preučeno vprašanje karte v merilu 1 : 100.000. Zato naj se razišče njen pomen za potrebe regionalnega razvoja in ugotovi možnost predelave te karte iz karte v merilu 1 : 50.000 ali 1 : 200.000.

6. Nasplošno si je treba prizadevati za večjo dostopnost kart čim širšemu krogu uporabnikov. Zato je treba:

- proučiti vsebino temeljnih kart in jo koncipirati tako, da bo po možnosti obsegala samo podatke, ki jih je dovoljeno javno publicirati;
- doseči pri pristojnih zveznih organih spremembo koncepta zaščite tajnosti tistih podatkov, ki glede na današnjo stopnjo tehnike registriranja zemeljske površine in glede na odprtost naše države ne morejo biti več vzrok za pretirane zaščitne ukrepe.

7. Nadalje je treba razvijati raziskovalno delo na področju kartografije, predvsem standardizacijo in proučevanje avtomatizirane kartografije. Pri tem je treba upoštevati zlasti cilje prostorskega informacijskega sistema.

8. Pospešiti je treba izdelavo predpisov o urejanju drugih področij geodetske službe, ki vplivajo tudi na izdelavo kart. Zato je treba upoštevati dejanske potrebe pri predpisih o temeljnih topografskih načrtih v merilih 1 : 5.000 in 1 : 10.000 ter izdelati navodila za geodetsko regionalno dokumentacijo kot možno osnovo za številne tematike.

9. Študiju kartografije je treba posvetiti večjo pozornost; to velja za srednji, višji in visoki študij. Treba je nadaljevati tudi z vsemi posebnimi oblikami študija in z organizacijo tečajev. V sodelovanju z geografi si je treba prizadevati, da bi postala kartografija sestavni del splošne izobrazbe na vseh ravneh.

10. Geodetski vestnik naj prevzame tudi skrb za večjo informiranost o kartografski dejavnosti v Sloveniji. Bilo bi zelo koristno, če bi v njem lahko zbrali informacije o vseh občinskih in drugih kartografskih prizadevanjih.

V. KONGRES GEODETSKIH INŽENIRJEV IN GEOMETROV JUGOSLAVIJE

Zveza geodetskih inženirjev in geometrov Jugoslavije je od 18. do 20. decembra 1975 organizirala pod pokroviteljstvom Zvezne konference SZDL Jugoslavije v Beogradu V. kongres geodetskih inženirjev in geometrov Jugoslavije. V častnem odboru so bili vidni družbenopolitični delavci, iz česar je razvidna pomembnost in družbena vrednost geodetske dejavnosti.

Delo kongresa je bilo razdeljeno na tri osnovne teme:

- I. Geodetska dejavnost v današnji stopnji razvoja naše domovine
- II. Osnovno in trajno izobraževanje kadrov ter znanstvenoraziskovalno delo v geodetski dejavnosti
- III. Vloga in pomen Zveze geodetskih inženirjev in geometrov Jugoslavije kot družbeno-strokovne organizacije

Za vsako izmed navedenih tem je bilo napisanih več referatov in koreferatov, ki podrobno opisujejo trenutno stanje. Namen mojega sestavka je v nekaj stavkih podati vtise v V. kongresa ter ugotovitve o referatih, koreferatih in razpravi o njih.

S sprejetjem zveznih ustavnih amandmajev in ustavnega zakona za izvedbo teh amandmajev v letu 1971 so prešle iz federacije na republike pristojnosti, ki urejajo zadeve s področja izmere zemljišč in zemljiškega katastra. Republike in pokrajine so z dobljenimi pravicami, da omenjene zadeve urejajo samostojno, ustrezno družbenim potrebam in možnostim prevzele tudi odgovornost, da bodo skrbale za družbeno uveljavljanje in napredek geodetske dejavnosti. Iz referatov in razprave je razvidno, da so bili načini reševanja sprejetih obveznosti različni. Kjer so pravočasno ugotovili, da morajo v sklopu geodetske dejavnosti delovati tudi geodeti kot družbeni delavci, ekonomisti, pravniki in podobno, so dobljene pravice uporabili v prid družbe in stroke. S tenkim poslušom za družbene potrebe in s pravilnim usmerjanjem dejavnosti so dosegli ustrezno družbeno vrednotenje in si s tem ustvarili ekonomske pogoje za strokovni in tehnični napredek.

Projiciranje dogajanj v prostoru in sodelovanje pri načrtovanju posegov v prostor je občutno razširilo obseg geodetske dejavnosti in prispevalo k uveljavitvi stroke. Ustanovitev prostorskega oziroma družbeno informacijskega sistema, temelječega na sodobnih tehničnih sredstvih, ki omogočajo permanentno vzdrževanje in v vsakem trenutku lahko posredujejo najnovejše stanje, je ena izmed osnovnih nalog, ki jih družba postavlja geodetski dejavnosti v prihodnosti.

Na nekaterih območjih države so geodeti dosegli večje uspehe na različnih tehničnih področjih, npr.: na izrazito agrarnih območjih Jugoslavije, kot so Podravina, Posavina in Vojvodina, geodeti zelo uspešno sodelujejo pri urejanju kmetijskih površin z agrotehničnimi ukrepi, kot so: hidromelioracije, komasacije in sanacije vaških naselij, drugod intenzivno opravljajo novo izmero itd.

Iz razprave, v kateri so sodelovali predstavniki vseh republik in pokrajin, je mogoče ugotoviti, da obstajajo na nekaterih območjih problemi, ki smo jih v Sloveniji reševali že pred leti in smo jih doslej tudi že rešili. Prehod od neposredne porabe proračunskih sredstev na pogodbene odnose povzroča ponekod velike težave. Geodeti se vse preveč ukvarjajo z reše-

* 61000 Ljubljana, YU, Geodetski zavod SR Slovenije, Šaranovičeva 12, raziskovalec na Inštitutu Geodetskega zavoda SRS

vanjem konfliktov, ki nastajajo med upravnimi organi kot upravljavci družbenih sredstev in geodetskimi delovnimi organizacijami kot izvajalci del. Razloge, ki povzročajo konfliktne situacije, je težko opisati, posledice pa so očitne. Tako ponekod geodetski strokovnjak za enako uspešno izvršeno delo ne dobi niti tretjine osebnega dohodka strokovnjaka v sorodni stroki. Ti odnosi ovirajo tudi uporabo modernih tehničnih pripomočkov, uvajanje sodobnih in učinkovitih tehnologij, razširitev dejavnosti in njeno družbeno vrednotenje.

Razmere v šolstvu, izobraževanju in znanstvenoraziskovalnem delu se prav tako v marsičem razlikujejo. Pomanjkanje pedagoškega kadra in slaba opremljenost šolskih kabinetov s sodobnimi učnimi pripomočki je bolj ali manj značilna za vse šolske ustanove. Na območjih, kjer je družbeno vrednotenje geodetske dejavnosti zadovoljivo, je tudi vpis v geodetske šole zadosten, sicer se pa mladina ne zanima za ta poklic.

Znanstvenoraziskovalno delo na geodetskem področju v Jugoslaviji je le prešlo v začetno fazo. Urejanje temeljnih geodetskih mrež, uvajanje avtomatike, novih metod dela in razširitev geodetske dejavnosti zahteva vrsto raziskovalnih nalog, ki jih pretežno nepovezano rešujejo posamezniki pri raznih institucijah. Za raziskave na področjih, ki so skupna za celotno Jugoslavijo, bo nujno na podlagi samoupravnih dogovorov združiti kadre in sredstva, tako da bo tam, kjer je treba, ohranjena celovitost in enotnost. Tako osnovano znanstvenoraziskovalno delo ima možnosti, da se uveljavi tudi zunaj naših meja.

Zveza geodetskih inženirjev in geometrov Jugoslavije je sprejete naloge s IV. kongresa v preteklih sedmih letih bolj ali manj uspešno reševala. Nekatere od sprejetih nalog smo opravili, za druge se je smer izvajanja spremenila, druge pa se po svoji naravi permanentno rešujejo. Usklajevanje in prilagajanje delovanja Zveze družbenim in ustavnim spremembam je ena izmed takih stalnih nalog. Izdajanje strokovne literature ter organiziranje strokovnih posvetovanj in simpozijev sta bila za preteklo obdobje pozitivno ocenjena. Zato kaže nadaljevati s takšnim načinom prenašanja znanja, izkušenj in stališč.

Pri sestavljanju sklepov V. kongresa je bilo opaziti, da so pogoji, v katerih delujejo geodeti, in miselnost o družbeni vlogi geodetske dejavnosti v Jugoslaviji še deloma neusklajeni.

V. kongresa GIG Jugoslavije se je udeležilo prek 1000 delegatov iz Jugoslavije in predstavniki iz Romunije, Češkoslovaške, Madžarske, Poljske, Bolgarije, ZSSR, Italije in Sirije. Kongresu je prisostvoval tudi delegat FIG. Geodete iz Slovenije je zastopalo 25 predstavnikov. Iz aktivnega sodelovanja nekaterih je razvidna usmeritev geodetske dejavnosti na slovenskem. Upoštevanje mnenj slovenskih predstavnikov pri sklepih in bolj ali manj uspešni poskusi, da bi sledili naši usmerjenosti v drugih republikah, nam potrjujejo, da smo na pravi poti.

KARTOGRAFSKA DEJAVNOST ZA POTREBE OBČIN**

Uvod

V svojem prispevku ne mislim razpravljati o kartografiji kot strokovni vedi, ker so in še bodo to bolj kvalitetno in bolj sistematično opravili kolegi, ki imajo o tem široko teoretično znanje in bogate praktične izkušnje, ampak se mislim zadržati bolj ob splošnih problemih, ki v tej zvezi nastajajo v občinah.

Tudi na naših preteklih srečanjih so se o kartografiji pri nas in v svetu pogosto pojavljale zanimive teme. Samostojno posvetovanje o kartografiji v Ljubljani leta 1973 je bilo manifestacija znanja in izkušenj praktičnih kartografskih delavcev - strokovnjakov in pedagogov. Take prireditve na visoki strokovni ravni skoraj ne omogočajo "neposrednemu geodetskemu proizvajalcu", da se tako imenujem, s posplošenim in z leti osiromašenim teoretičnim znanjem, da bi se ustvarjalno in aktualno vključil v razpravo in jo sam usmeril tudi v osnovno izhodišče. S tem svojim mnenjem pa ne mislim zmanjševati pomena in potrebnosti takih prireditev, nasprotno, prav tu bomo iskali pomoči in usmeritve na naši začetni poti, ki sta ji posvečeni tudi letošnji geodetski dan in današnja razprava.

Delovni naslov "kartografska dejavnost za potrebe občin" nam zagotavlja, da bo razprava potekala o praktični problematiki in na nivoju, ki je dosegljiv vsakemu izmed nas.

Prepustimo čisto teoretična razglabljanja bolj specializiranim strokovnim institucijam, mi pa obravnavajmo probleme, s katerimi se kot strokovnjaki srečujemo v okoljih, v katerih delamo, in na osnovi pridobljenih izkušenj nakažimo možne in potrebne rešitve.

Ugotovitve stanja in posledice

Glavna in vsesplošna ugotovitev je: pomanjkanje uporabnega kartografskega materiala, predvsem za potrebe služb, ki delajo na področju občine, je veliko.

Kljub izredno nizki kartografski kulturi, če jo tako imenujem, pa se krog uporabnikov kartografskih izdelkov stalno širi tako v kvantitativnem kot v kvalitativnem smislu. Težnja po tej porabi je tudi barometer razvitosti, organiziranosti, učinkovitosti in strokovne ravni posamezne organizacije ali službe.

Pritiski in iskanje rešitve v sili so pripravili nekatere odgovorne, imenujem jih geodetske službe, da so se lotile reševanja problema neorganizirano, vsaka po svoje v mejah danih možnosti, kadrovske in materialne pogoje in ne nazadnje v mejah razpoložljivega izhodiščnega kartografskega materiala.

Nastali izdelki so odraz okolja in razmer, v katerih so nastajali, saj so zelo različni tako po vsebini in obliki kot po kvaliteti in uporabnosti. Prav tako različni pa so v svojih zahtevah porabniki.

* 68000 Novo mesto, YU, Geodetska uprava Skupščine občine Novo mesto, ing.geod., načelnik Geodetske uprave

** Ta prispevek je bil podan na posvetovanju "Kartografska dejavnost za potrebe občine", ki je bilo v Kranju 5.12.1975

Nam kot izdelovalcem se zastavlja zelo aktualno vprašanje: Kakšen kartografski material na nivoju občine, regije ali krajevne skupnosti naj v prvi vrsti zagotovimo, da bomo zadovoljili najširši krog porabnikov?

Pri iskanju tega odgovora predvidevam, da so potrebe v večini občin, če izvzamem izrazi-to mestne občine, podobne, istočasno pa izhajam iz direktnih razmer in potreb v občini Novo mesto.

Dosedanje stanje

Novomeška kakor tudi ostale občine v dolnjski regiji so bile do nedavna brez prave kartografske opreme, če zanemarim zastarele in neuporabne specialke v merilu 1 : 50.000 in v preteklih letih izdelane osnovne državne karte v merilu 1 : 5.000 in 1 : 10.000 za del teritorija. Osnovna državna karta je kvaliteten kartografski material, vendar zaradi svoje vsebine to ni primeren porabni material.

Dejanske potrebe tega prostora naj ilustriram s podatkom, da smo raznim interesentom na leto izdelali skupno več sto izvodov svetlobnih kopij navadne sheme z lociranimi naselji in nakazano prometno povezavo za območje občine Novo mesto v merilu 1 : 50.000, za območje bivšega okraja, sedaj regije, v merilu 1 : 100.000.

Zahtevnejši porabniki, kot so načrtovalci prostora, komunalne službe, kanalizacije, vodovoda, elektrike, pošte, civilna zaščita, služba SLO, upravne in druge službe na nivoju občine, izražajo stalno potrebo po:

1. osnovni pregledni karti teritorija občine - regije,
2. po kvalitetni pregledni karti občinskega središča in drugih večjih centrov - sedežev krajevnih skupnosti.

Mislim, da je tu dan odgovor na prej zastavljeno vprašanje.

- Najprej zagotoviti kvalitetno pregledno karto teritorija regije, občine, krajevne skupnosti. Pri tem se strinjam z ugotovitvijo tov. Kosa, ki predlaga merilo 1 : 50.000 in pregledno karto občinskega središča (sedeža krajevne skupnosti) v primernem merilu (1 : 5000, 1 : 10.000) glede na obseg in gostoto naselja. Vsebina te osnovne kartografske dokumentacije za potrebe občine, regije ali krajevne skupnosti naj bo splošna (relief, prometna mreža, hidro mreža, objekti). Taka dokumentacija zadovoljuje že velik del potreb direktnih porabnikov, nam pa kot izdelovalcem omogoča nadaljnjo izpopolnjevanje zastavljenega sistema. Do te stopnje bi bilo nujno takoj kartografsko opremiti vsako občino in večje naselje. Nadaljnja izdelava tematskih in drugih prikazov je pa specifična za vsak kraj in občino glede na potrebe in možnosti.

Potrebni izhodiščni podatki

Da bi zagotovili kartam glede na merilo zahtevano metrično natančnost, ki naj bi bila za osnovne karte nujna, moramo izhajati iz primernih kartografskih osnov.

Osnovna državna karta v merilu 1 : 5000 ali 1 : 10.000 je osnova, ki ustreza vsem zahtevam te vrste. Če je ni, pa so uporabni, s primerno generalizacijo, tudi geodetski načrti v večjih merilih, foto posnetki, novejše ali obnovljene specialke in druge karte.

Tov. Kos je v svojem referatu podrobno obdelal proces izdelave karte v merilu 1 : 50.000 za občino Novo mesto, ki so jo prav sedaj natisnili, zato praktičnih ocen še ni. Podal pa bi nekaj ugotovitev o karti v merilih 1 : 5000, 1 : 10.000 in 1 : 20.000 za območje mesta Novo mesto.

Karta je bila izdelana in tiskana v letih 1974-75 na osnovi z novimi objekti dopolnjene ODK v merilu 1 : 5000.

Posplošeni situaciji ODK smo dodali vse hišne številke in imena ulic in dobili izredno uporabno splošno karto v merilu 1 : 5000. S foto pomanjšavo karte v merilu 1 : 5000 na 1 : 10.000 so izpadle hišne številke, ostala vsebina pa je ostala. Z nadaljnjo foto pomanjšavo na merilo 1 : 20.000 smo brez večjih stroškov dobili lično pregledno karto, ki dovolj jasno izkazuje kompletno situacijo, z barvno skalo prikazan relief in imena glavnih ulic.

Vso kartografsko obdelavo je po pogodbi opravil GZ SRS s tem, da smo zagotovili potrebne izhodiščne materiale in skupno določali vsebino. Prav pri tem pa moram opozoriti, da smo verjetno naredili napako, ker smo že v splošno vsebino vključili nekatere objekte, ki po obstoječih predpisih verjetno spadajo v neko stopnjo tajnosti (elektrovodi, transformatorske postaje). Naš namen je bil, da bi splošna karta postala porabni material, in smo temu namenu prilagodili tudi naklado predvsem za merili 1 : 10.000 in 1 : 20.000.

Koristnost današnjega posveta vidim tudi v tem, da opozarjamo na storjene napake, da bi se jim lažje izognili tisti, ki se dela še le lotevajo.

Oleatni sistem in vzdrževanje

Izredna pridobitev kartografije je uvedba tako imenovanega OLEATNEGA SISTEMA, ki nam omogoča, da pri tisku izberemo prav tisto vsebino, ki jo na karti želimo prikazati. To nas še bolj prepričuje, naj ima osnovna karta res osnovno vsebino, vse druge prikaze pa dodajamo po potrebi kot tematiko.

Tudi vzdrževanje osnovnega kartografskega materiala je poenostavljeno, saj vemo, da se nekateri elementi karte skoraj ne spreminjajo (relief, hidro mreža), drugi pa zahtevajo tekoče vzdrževanje, in za te elemente priredimo ločeno oleato.

Cene kartografskih materialov

Strinjam se z že podano ugotovitvijo, da karta ne more biti trgovski material, ki mu določamo tako imenovano "polno lastno ceno". Karta ima širok družbeni pomen in jo moramo tako kot dobro knjigo približati porabniku tudi z vidika cene.

Dosedanje izkušnje pa nam dokazujejo, da so karte oziroma njihova izdelava sorazmerno drage. To pa nas kot službo še posebej obvezuje, da se lotevamo izdelave uporabnih, kvalitetnih in z družbenega vidika potrebnih kart kakor tudi, da poenotimo izhodišča in s tem racionalno uporabljamo že pridobljene izkušnje.

KARTOGRAFSKA DEJAVNOST V OBČINI CELJE**

V publiciranem prispevku za posvetovanje "kartografska dejavnost za potrebe občine" sem se na kratko dotaknil oživitve dela pri geodetski prostorski dokumentaciji; k temu me je vzpodbudilo dosedanje delo geodetske uprave Celje na področju splošne in tematske kartografije. Pri izdelavi karte občine Celje nam je kot osnovni material rabila osnovna državna karta, ki je bila tudi vir podatkov in osnova za obdelavo tematik. Večina tematik, zbranih v publikaciji občine Celje v prostoru, je bilo obdelanih najprej na ODK, od tam pa so bile generalizirane in pomanjšane prenešene na karto občine v merilu 1 : 50.000 oziroma 1 : 75.000. Tako smo npr. na karti v merilu 1 : 5000 identificirali elektrovote s pomočjo vrisanih drog, na karti smo dobili tudi locirane transformatorske in razdelilne postaje, te podatke pa smo dopolnili s podatki o napetosti vodov in številu sistemov, ki smo jih dobili pri elektro podjetju. ODK nam je bila tudi glavni vir podatkov za gozdne površine, na njej smo identificirali avtobusne postaje, pošte, trgovine, gostinske obrate, objekte zdravstva, sedeže gasilskih društev. Meje katastrskih občin, krajevnih skupnosti, šolskih okolišev in nekaterih naselij smo ravno tako najprej obdelali na karti v merilu 1 : 5000. Površine krajevnih skupnosti smo s planimetriranjem dobili na ODK; na njej zbiramo tudi podatke o komunalni opremljenosti naselij, elemente vodnega gospodarstva, elemente spomeniškega varstva in varstva narave. Tudi elementi urbanizma so bili najprej detajlno obdelani na ODK in nato generalizirani prenešeni na karto občine, kot tematika urbanistične dokumentacije.

Žal pa vsi ti podatki na ODK niso obdelani tako, da bi omogočali njihovo široko uporabo s hitrim kopiranjem ali tiskom ter jih tudi ni mogoče vzdrževati na enostaven način.

Ob spoznanju, da ODK v merilu 1 : 5000 služi v občinah najširšemu krogu uporabnikov, predvsem pa za prostorsko planiranje, je nujno, da na njej obdelamo vse tiste podatke, ki jih za te namene potrebujemo. Izhodišča za način obdelave, vsebino prikazov in organizacijo dela nam daje dosedanje delo pri regionalni prostorski dokumentaciji, ki pa naj bi ga izpopolnili z novimi spoznanji. V ta namen naj bi dodelali strokovna navodila za izdelavo take evidence; za to imamo tudi že zakonsko osnovo.

Ker je namen posvetovanja tudi to, da si izmenjamo izkušnje, ki smo si jih pridobili pri kartografskem delu v občinah, naj na kratko opišem način teh del na naši upravi.

Vsi vemo, da do pred petimi leti geodetske uprave pri kartografskem delu niso imele nikakršnih izkušenj in tudi ne potrebnega znanja ter opreme. To spoznanje nas je vodilo k temu, da smo se najprej lotili šolanja kadrov, predvsem preusmeritve risarskih opravil od dotedanjega dela pri zemljiškem katastru v dela na kartografskem področju. Pri tem so nam nesebično pomagali kolegi z inštituta za geodezijo in fotogrametrijo. Z njihovo pomočjo smo se lotili izdelave karte občine Celje v merilu 1 : 50.000, pri čemer smo ob praktičnem delu spoznali postopek graviranja na folije. Na inštitutu so nam dali za to delo potrebno orodje in materiale - oslojene folije, preslikače, foto stavek za montažo nazivov ter opravili tista dela, ki jim sami ne bi bili kos, npr. senčenje reliefa.

* 63000 Celje, YU, Geodetska uprava skupščine občine Celje, dipl.ing.geod., načelnik geodetske uprave

** Ta prispevek je bil podan na posvetovanju "Kartografska dejavnost za potrebe občine", ki je bilo v Kranju 5.12.1975

Sam način dela je bil tak, da je naš risar nekaj dni v tednu delal na inštitutu, ko je obvladal določeno fazo dela, pa je del postopka opravil doma. Sledila je analiza opravljenega dela, zopet na inštitutu, in izvedba potrebnih korektur oziroma v začetku tudi večkrat ponovna izvedba celotne faze dela.

Tudi pri izdelavi tematskih kart smo tesno sodelovali z delavci inštituta, tako pri izbiri tematik kot pri načinu njihovih grafičnih upodobitev. Zaradi obilice dela pri zbiranju potrebnih podatkov za tematske karte pa z razpoložljivim kadrom nismo bili več kos končnim kartografskim obdelavam in smo to delo prepustili inštitutu.

Menim, da je tak način dela nujen, če želimo doseči večji razmah kartografske dejavnosti v občinah. Določena stopnja znanja iz kartografije je na geodetskih upravah nujna predvsem iz naslednjih razlogov:

- V ustanovah, ki se specializirano ukvarjajo s kartografijo, imamo sorazmerno majhne kapacitete kadrov, potrebe po kartografskih izdelkih pa stalno naraščajo; da bi jim lahko zagostili, bo nujno del kartografskega posla opraviti na geodetskih upravah, tako na primer izdelavo manj zahtevnih kart krajevnih skupnosti, pri izdelavi zahtevnejših kartografskih izdelkov pa bi na geodetskih upravah sodelovali v nekaterih fazah dela.
- Pri izdelavi tematskih kart so geodetske uprave institucije, ki zbirajo podatke o prostoru občine, pri zbiranju podatkov pa je treba vedeti, kako bo določen podatek prikazan na karti, to pa zopet pogojuje okvirno znanje kartografije.
- Poznavanje kartografije je delavcem geodetskih uprav potrebno, ker naj bi bili oni glavni popularizatorji kartografske dejavnosti, svetovalci in tolmači kartografskih izdelkov pri neposrednih uporabnikih.

Ker delo pri kartografiji na nekaterih geodetskih upravah pomeni novost in razširitev dosedanje dejavnosti, s katero je treba prodreti tudi pri tistih, ki odločajo o sredstvih, je najprej treba sistemizirati ustrezno delovno mesto ali službo na geodetskih upravah. V manjših bi za začetek zadostoval za kartografsko delo usposobljen risar ob pomoči načelnika, ki bi se moral bolj posvetiti vodstvenemu delu na račun operativnega terenskega dela. V večjih geodetskih upravah smo ponekod s sistemizacijo uvedli posebne referate ali odseke za delo pri geodetski dokumentaciji, kamor spada tudi kartografska dejavnost.

Menim, da bo študij na višji stopnji za kartografijo, ki je bil uveden v letošnjem letu, dal tudi geodetskim upravam potrebni kader. Da bi lahko zagostili tudi potrebam v prihodnosti, ga ne bi smeli prekiniti, ko se izšolajo sedaj vpisani slušatelji. Razmisliti je treba tudi o ponovnem organiziranju risarskih tečajev, ki pa naj bi dali večji poudarek kartografskemu risanju.

Še nekaj o načrtu celjske geodetske uprave za nadaljnje delo pri kartografiji. Zbirka tematskih kart za občino Celje, ki je vezana v snopič z naslovom Občina Celje v prostoru - 1975, je rezultat več kot enoletnega dela. V njej so zbrane tiste tematike, za katere smo menili, da so najbolj nujne za poznavanje prostora občine. Zbrane tematike ne dajejo zaokrožene podobe, zato delo nadaljujemo. Obdelane imamo še naslednje prikaze: statistični okoliši, komunalna opremljenost naselij, preskrba z vodo in prikaz katastrskih kultur za zasebni in družbeni sektor.

Ob razmišljanju o tem, kakšno zunanjo podobo bi dali našim izdelkom, se je porodila ideja o periodičnih publikacijah, ki bi izhajale v posameznih letih v obliki snopičev, kot je ta, ki je bil izdan leta 1975, ki pa mu žal manjka tekstovni del - za pripravo tega nekako ne najdemo časa in avtorjev. Vsako nadaljnje leto bi v snopiču izdali tiste tematske prikaze, ki bi jih na novo obdelali, ponatisnili pa bi tudi tiste tematike, ki so doživele toliko sprememb, da ne izkazujejo več ažurnega stanja. Iz izbranega gradiva, ki naj bi z zbirko snopičev pomenilo večnamensko sklenjeno celoto, bi s pretehtano izbiro tematik lahko izdali

atlas občine v reprezentančni izdaji, možno pa bi bilo tudi tematike zbrati v atlasih, ki bi služili posebnim namenom, npr. prostorskemu planiranju, delu upravnih in inšpekcijskih služb, delegatskemu odločanju ipd.

Pri delu smo ugotovili, da je za kompleksni prikaz prostora občine treba posebej obdelati nekatere tematike v mestu, kjer v merilu 1 : 75.000 ni možno izrisati nekaterih elementov, jih pravilno locirati oziroma vpisati s potrebnimi znaki in številčnimi podatki. Že pri dosedaj obdelanih tematikah smo nekatere podatke zaradi tega morali prenašati v izvenokvirno vsebino (krajevne skupnosti) ali pa smo se morali odreči detajlnemu lociranju podatkov (trgovina in gostinstvo, kulturno-prosvetna dejavnost). Da se bomo izognili tem težavam, pripravljamo karto mesta v merilu 1 : 25.000 v formatu A3, v katerem je izdelana tudi karta občine. Kot osnovo bomo uporabili karto Celja z okolico v merilu 1 : 12.500 ali pa topografsko karto v merilu 1 : 25.000.

Karta mesta bo omogočala detajlnejše prikaze cele vrste elementov, ki so za mesto pomembni in specifični z ozirom na ostali prostor občine. Na karti nameravamo obdelati rast mesta v različnih časovnih obdobjih, prikazati nekatere elemente komunalne opremljenosti, namensko porazdelitev površin, kulturno-zgodovinske spomenike, detajlneje prikazati nekatere prostorske enote - krajevne skupnosti s stalnimi (delegatskimi) območji, statistične okoliše, mestni promet in prometni režim ipd.

Tematike, obdelane na karti mesta, naj bi se smiselno vključile v publicirane izdaje tematskih kart skupaj s tematskimi kartami občine.

Ker je Celje središče regije, razmišljamo tudi o prikazu nekaterih prostorskih elementov za regijo. V ta namen je IGF že pripravil karto celjske regije v merilu 1 : 300.000, ki bi naj bila osnova za izdelavo tematik na tej ravni. Tudi ta naj bi bila sestavni del atlasa, vendar je problem v tem, da se regija razprostira v smeri vzhod-zahod, občina pa v smeri sever-jug in tako ni mogoče izdelati karte regije v enakem pokončnem formatu, kot je karta občine.

Ostalo delo geodetske uprave Celje na področju kartografske dejavnosti bo usmerjeno k detajlni obdelavi prostorskih podatkov na ODK, obseg dela pa bo odvisen od kadrovskih in finančnih možnosti. Problem potrebnih kapacitet za delo je toliko večji, če upoštevamo, da je bilo dosedanje delo naše uprave na tem področju usmerjeno le v občino Celje, da pa so podobne potrebe tudi v občinah Šentjur in Laško, za kateri je tudi pristojna naša uprava. Z izidom karte v merilu 1 : 25.000 nam bo dana možnost, da vsaj najbolj nujne prostorske elemente obdelamo tudi v teh občinah. Poudariti moram, da problem sredstev za tako dejavnost v občinah ni tako pereč kot problem kadrov. S svojimi dosedanjimi izdelki smo se toliko uveljavili, da pristojni v občinah spoznavaajo, da brez njih ni uspešnega planiranja, upravljanja, načrtovanja ljudske obrambe in odločanja v delegatskem sistemu.

Ker je pri izdelavi tematskih kart zbiranje podatkov ena izmed najzamudnejših faz dela, menimo, da nas bo ob razširjeni dejavnosti to delo tako zaposlilo, da sami kartografskih obdelav ne bomo mogli opraviti. Zato še vnaprej računamo na tesno sodelovanje z Inštitutom za geodezijo in fotogrametrijo, pričakujemo pa tudi, da bo Geodetski zavod Celje, ki je v zadnjem času razširil svojo dejavnost tudi na področje kartografije, prevzel del nalog s tega področja.

1. Uvod

Kartografija v slovenskem prostoru poteka v dveh smereh, ki sta med seboj malo povezani. Geodetska smer, ki je zaradi svoje tehnične in tehnološke razvitosti v zadnjem času prevzela nase vse breme klasične kartografije in opravila pionirsko delo na področju avtomatske kartografije, je vsem geodetom bolj ali manj znana, druga, geografska smer, pa je širši javnosti manj znana.

Ta kartografija je namenjena za potrebe geografskega raziskovanja in za njihove kartografske prikaze. Njen vrh pomeni Selanova karta Slovenije. Razvoj slovenske geografije v zadnjem desetletju ni bil naklonjen tehničnemu razvoju, ampak je dajal prednost raziskavam družbenega razvoja in naravnih zakonitosti ter pojavov.

2. Problem pouka kartografije

Na posvetovanju kartografske sekcije v Mariboru je bila dokaj živahna razprava o popularizaciji karte kot komunikativnega sredstva. Ugotovljeno je bilo, da se je izbira kart zelo povečala, poraba pa zaostaja za pričakovanji. Vzrokov, da naše tržišče ni sprejelo večjih količin kart, je več. Trije med njimi pa so ključni.

- 2.1. Geodetska kartografija je izšla iz svoje strokovne nuje, geografska pa je šla zaradi prej navedenih vzrokov v zaton. Zaton te kartografije je povzročil krčenje programa učenja kartografije, kajti kartografija se poučuje v sklopu geografije. Tako je v osnovnih šolah namenjenih kartografiji samo okoli 20 ur. Tudi v srednjih šolah je kartografiji namenjenih približno 10 ur ali pa niti toliko ne.
- 2.2. Pri študiju geografije je odmerjenega kartografiji le malo časa; to je razumljivo glede na geografsko usmeritev. Geodetski študijski program pa šele v novejšem času posveča več pozornosti tudi kartografiji, predvsem zaradi lastnih potreb. Tako je nastalo v sistemu izobraževanja na področju kartografije določeno neskladje med vzgajanjem porabnikov in izvajalcev.
- 2.3. Ugotavljamo, da se je kartografska ekspanzija začela pred 5 leti in je razumljiv majhen interes za karte pri sedanjí generaciji porabnikov, čeprav se povečuje zaradi družbene nuje. Toda pomislimo, kakšen kartografski material je učitelj imel doslej na voljo, da bi približal otrokom domači kraj na ustrezni kartografski podlagi in da bi otroke seznanil s kartami ter jih navadil, da bi jih stalno uporabljali.

3. Sodelovanje z geografi

V navedenih vzrokih je jasno nakazana pot sodelovanja med geografi in geodeti. Treba bo ugotoviti in zagotoviti možnosti za študij kartografije na obeh študijskih smereh. Potrebno bo usklajevanje študijskih načrtov med geodetsko-komunalnim oddelkom FAGG in oddelkom za

1. kartografijo,

2. ciklično in multispektralno snemanje.

Za to vrsto obveščanja se je na nedavnem zborovanju Slovenskih geografov v Bovcu izrekla večina navzočih.

* 61000 Ljubljana, YU, Geodetski zavod SR Slovenije, Šaranovičeva 12, prof. geografije, raziskovalec Inštituta Geodetskega zavoda SRS

** Ta prispevek je bil podan na posvetovanju "Kartografska dejavnost za potrebe občine", ki je bilo v Kranju 5.12.1975

geografijo in filozofski fakulteti ter pedagoško akademijo v Ljubljani in Mariboru. S tem novim kadrom bo seveda tudi kartografija v šolah dobila ustrežnejši položaj. Ta položaj bodo geografi seveda lahko okrepili tudi tako, da bodo pri svojem pedagoškem in mentorskem delu imeli na voljo ustrezen kartografski material.

4. Karte za pouk

Geografi pa tudi drugi predavatelji, ki seznanjajo otroke z njihovim domačim krajem, potrebujejo pri tem delu karte šolskega okoliša. Pri dosedanjih raziskavah smo na Inštitutu GZ SRS ugotovili, da se šolski okoliši in krajevne skupnosti na mnogih območjih ujema. Zaradi velikih družbenih zahtev za planiranje na ravni krajevne skupnosti morajo geodeti preiti v montažo ODK (TTN) za potrebe krajevnih skupnosti. Tako dobljena karta krajevne skupnosti bo osnovni pripomoček otroka za spoznavanje domačega okolja in to mu bo prvi stik s karto. Mlade "nedolžne" duše je treba "zastrepiti" s kartografijo, če hočemo dobiti vzgojene uporabnike kart. (Cena montaže za karto krajevne skupnosti se suče od 1500 do 4000 dinarjev glede na velikost in material).

Problem tajnosti ODK ne bi smel biti ovira, saj Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu priporoča in svetuje uporabo ODK in katastrskih map pri pouku prometne varnosti, in to že pri prvi uri pouka v prvem razredu.

4.2. Tudi občinska kartografija je za šolsko uporabo velikega pomena, in se geografi zelo zanimajo za klasične občinske karte, kakor tudi za tematske karte. Pri občinskih kartah v večbarvnem tisku so zanje manj zanimivi prikazi katastrskih občin, bolj uporabni so prikazi krajevnih skupnosti kot osnovnih enot našega družbenega sistema.

4.3. Geografi pa pri svojem delu zelo pogrešajo novejša stenska karta v merilu 1 : 200.000 z vrisanimi mejami občin in s hipsometrično barvno skalo. Enako si želijo karte v merilu 1 : 400.000. Glede slednje bi se bilo treba dogovoriti s projektnim svetom za slovenski nacionalni atlas za predčasni natis tega lista zaradi velikih potreb. Prav tako jih zanimajo nekateri tematski prikazi v tem merilu.

5. Pretok informacij in sodelovanje pri tematskih kartah

Ker geografom sedanje stanje ne povzroča večjih težav, pač pa bolj geodetom, in ker je šolstvo drugače organizirano kakor geodetska služba (regionalni način), bodo geodeti morali narediti ta prvi korak.

V bistvu sta dve poti. Prva je, da dokumentalistična služba Zavoda za družbeno planiranje, ki publicira predvsem republiške tematske karte, sprotno obvešča Zavod za šolstvo SRS o izidu kart.

Druga pot pa je, da občinske geodetske uprave sproti obveščajo področne centre zavoda za šolstvo o izidu regionalnih in občinskih kart.

V zameno pa se geodetom ponuja možnost uporabe parcialnih geografskih raziskav za potrebe občinske kartografije. Prav tako se bodo občinske geodetske službe kadrovsko okrepile, če jim bo uspelo angažirati v občini zaposlene geografe za pripravo občinskih tematskih kart. Tako bodo geografi kot sodelavci bolj obveščeni o vseh novostih, bodo pa tudi dragocena pomoč v vseh tistih občinah, kjer geodetsko službo pesti pomanjkanje kadrov.

Koristno bo tudi organiziranje seminarjev po področnih zavodih za šolstvo, na katerih bi starejšim in tudi mlajšim predavateljem geografije predstavili dve geodetski dejavnosti:

KOMASACIJE - RAZISKAVA NAJBOLJŠIH MOŽNOSTI. V sklopu projekta Inventarizacija prostora v SRS je Inštitut Geodetskega zavoda SRS izdelal v letu 1975 raziskovalno nalogo Komasa-
cije - raziskava najboljših možnosti. Nalogo sta financirala sklad Borisa Kidriča in Re-
publiški sekretariat za kmetijstvo in gozdarstvo SRS.

V prvem poglavju je podan kratek pregled izvajanja komasacij v svetu in pri nas, navedeni so vzroki drobljenja kmetijskih zemljišč in razlogi, ki danes zahtevajo izvedbo komasacij. Drugo poglavje obsega pravne in ekonomske dejavnike pri izvajanju, komasacije, analizo veljavne zakonodaje o komasacijah in ostalih zakonov, ki se nanašajo na kmetijski prostor. Objavljena sta seznama zakonodaje v SFRJ in v Evropi, ki je aktualna za komasacije. Grobi opis posameznih faz dela pri izvedbi komasacijskega postopka in potrebe po interdisciplinarnem delu geodetov, kmetijskih strokovnjakov in pravnikov je podan v tretjem poglavju. Sodobne metode merjenja zemljišč in moderni pripomočki so opisani v četrtem poglavju. V petem in šestem poglavju so opisane delovne operacije v komasacijskem postopku. Poudarjena so predvsem tista geodetska dela, ki so specifična za komasacije, in tista, pri katerih je mogoče uporabiti sodobne tehnične pripomočke. Ker so bila navodila za izvajanje komasacij kmetijskih zemljišč (Ur.l. SRS št. 25/75) objavljena, ko je bila naloga že končana, v njej niso upoštevana vsa določila teh navodil. V zadnjem, sedmem poglavju je na kratko opisana povezanost regionalnega in urbanističnega planiranja s komasacijami.

Prvotno je bilo predvideno, da bo v sklopu te raziskovalne naloge opravljena praktična komasacija. Zaradi zmanjšanja za to namenjenih finančnih sredstev to ni bilo izvršeno.

Za leti 1976 in 1977 je pri Raziskovalni skupnosti Slovenije prijavljena raziskovalna naloga kot nadaljevanje naloge Komasa-
cije - raziskava najboljših možnosti, v kateri bo izveden celotni komasacijski postopek na dveh območjih. Primera bosta izvršena z različnimi metodami merjenja ter z ročno in avtomatsko obdelavo podatkov. Izdelana bo ekonomska in kvalitativna analiza obeh merskih metod in ugotovljena stopnja, do katere je smiselno in ekonomsko upravičeno postopek avtomatizirati.

Raziskovalno nalogo bo objavil Zavod za družbeno planiranje v sklopu svojih "zelenih publikacij".

J. AVBELJ

NAVODILO ZA UGOTAVLJANJE IN ZAMEJNIČENJE POSESTNIH MEJA PARCEL. Direktor Geodetske uprave SR Slovenije je na podlagi 35. člena zakona o zemljiškem katastru izdal navodilo za ugotavljanje in zamejničenje posestnih meja; objavljeno je v Uradnem listu SRS št. 2/76.

Za izvajanje zakona o zemljiškem katastru v zvezi z ugotavljanjem in zamejničenjem posestnih meja že do sedaj ni bilo bistvenih ovir, ker je bil postopek z zakonom zelo precizno določen. Sedaj, ko so izdana še tako detajlno obdelana navodila, pa pri izvajanju postopka ne bi smelo biti več težav. Seveda ni dovolj, da so delavci, ki bodo vodili postopek za ugotavljanje in zamejničenje posestnih meja, seznanjeni samo z zakonom o zemljiškem katastru in navodili, temveč morajo dobro poznati tudi zakon o splošnem upravnem postopku (Uradni list SFRJ, št. 18/65). Sam postopek namreč zahteva od izvajalca poglobljeno znanje in uporabo zakona o splošnem upravnem postopku. Le na ta način bo lahko postopek brezhibno izveden in ne bo težav s pritožbami. Zavedati se namreč moramo, da bodo imele stranke s tem novim postopkom več možnosti za pritožbe kot do sedaj in da bo zaradi tega tudi procentualno več pritožb.

Zaradi aktualnosti navodila in za takojšnje izvajanje po njem bo Geodetska uprava SRS organizirala "bazenska" predavanja in posvetovanja, na katerih se bodo vsi delavci občinskih geodetskih uprav in zainteresirani delavci pooblaščenih geodetskih delovnih organizacij še dodatno seznanili z nekaterimi specifičnimi primeri, ki bi lahko nastopili pri njihovem delu v zvezi z izvajanjem mejnega ugotovitvenega postopka.

Geodetska uprava SRS bo zaradi enotnosti poslovanja pri opravljanju nalog v zvezi z ugotavljanjem in zamejničenjem posestnih meja parcel pripravila kot pomoč in priporočilo upravnim organom in pooblaščenim geodetskim delovnim organizacijam, ki bodo tak postopek vodile, potrebne vzorce obrazcev z vsebino, ki bo najbolj pogosta. To bodo predvsem vzorec vabila, mejni ugotovitveni postopek in vzorec ugotovitvenega zapisnika. Seveda bo v takem vzorcu dovolj prostora za ugotovitve v posameznih primerih, ki se jih ne da poenotiti in jih bo moral delavec, ki bo izvajal postopek, sam vpisati.

Menimo, da bo s takimi in podobnimi vzorci delo geodetskih upravnih organov in pooblaščenih geodetskih delovnih organizacij precej olajšano.

V. KOLMAN

NAVODILO O ARHIVIRANJU IN RAZMNOŽEVANJU V ZMANJŠANEM FORMATU PODATKOV TEMELJNE GEODETSKE IZMERE. Na osnovi zakona o temeljni geodetski izmeri je izdal direktor Geodetske uprave SRS navodilo o arhiviranju in razmnoževanju v manjšem formatu podatkov temeljne geodetske izmere; objavljeno je v Uradnem listu SRS, št. 3/76.

S tem navodilom je določeno, kateri podatki temeljnih geodetskih točk, temeljnih topografskih načrtov in temeljnih topografskih kart se razmnožijo v zmanjšanem formatu. Nadalje to navodilo podrobno določa, kateri podatki temeljne geodetske izmere se arhivirajo pri Geodetski upravi SRS in kateri pri občinskem geodetskem upravnem organu, ter določa nekatere obveznosti teh organov glede zagotovitve posameznih podatkov Geodetske uprave SRS občinskim geodetskim upravnim organom in obratno. Prav tako so v navodilu splošni napotki glede načina hranjenja in varovanja podatkov temeljne geodetske izmere. Določeno je tudi, v katerih primerih in kako se lahko posamezni podatki izločijo.

Predmetno navodilo ureja le arhiviranje končnih izdelkov oziroma materialov, ki nastanejo po izvedbi določene operacije na terenu oziroma v pisarni oziroma po razmnožitvi, in kateri se hranijo kot "arhivski primerki" in se ne vzdržujejo. Kateri materiali se bodo vzdrževali in bodo pri Geodetski upravi SRS in kateri pri občinskem geodetskem upravnem organu, pa bo dejansko izhajalo iz predpisov, ki bodo urejevali vzdrževanje mrež temeljnih geodetskih točk in temeljnih topografskih načrtov.

Da ne bi prišlo pri uporabi predmetnega navodila do nejasnosti, izdaja direktor Geodetske uprave SRS še dodatno začasno odredbo o sestavi mrež temeljnih geodetskih točk, obsegu elaborata in operata mreže temeljnih geodetskih točk ter vsebini elaborata topografske izmeritve zemljišča. Te zadeve bodo dokončno urejene v podzakonskih predpisih o temeljnih geodetskih mrežah in temeljnih topografskih načrtih. Zaradi začasnosti te odredbe predpis ne bo objavljen v Uradnem listu, temveč bo poslan neposredno vsem občinskim geodetskim upravnim organom in geodetskim delovnim organizacijam.

S. MAJCEN

REFERATI NA V. KONGRESU GEODETSKIH INŽENIRJEV IN GEOMETROV JUGOSLAVIJE. Kongres je potekal v izredno delovnem vzdušju in na njem so podali vrsto zanimivih in aktualnih referatov.

S svojimi referati je na kongresu sodelovalo tudi več slovenskih strokovnjakov, ki so seznanili kongres s stanjem geodetske stroke in službe v SR Sloveniji.

V nadaljevanju so navedeni vsi avtorji in naslovi referatov, ki so bili podani na kongresu in so tudi objavljeni po osnovnih temah:

I. - Geodetska dejavnost v sedanjem obdobju razvoja naše družbe

B. Bogdanović: Geodetska dejavnost v sedanjem obdobju razvoja naše družbe

M. Malešević: Geodetska dejavnost - bistveni element v planiranju dolgoročnega gospodarskega razvoja

S. Majcen: Geodetski predpisi v SR Sloveniji

V. Mačković: Prihodnje naloge in usposobljenost geodetskih organov in organizacij za njihovo izvedbo

J. Stefanović: Položaj in problemi geodetskih delovnih organizacij

V. Jovanović, D. Božić, M. Grašić: Planiranje in programiranje geodetskih del in nadaljnji razvoj geodetske dejavnosti

P. Jovanović, A. Marić: Stanje in problematika osnovnih geodetskih del

A. Nikolić, M. Peterca: Vloga in pomen geodetske stroke v sistemu splošne ljudske obrambe

J. Papo, V. Lukić: Izmera in kataster zemljišč

Z. Ukmar: Kataster zemljišč v SR Sloveniji

P. Čosić: Komasacija zemljišč

B. Borčić, I. Kreiziger, P. Lovrić, N. Frančula: Kartografija in kartografska dejavnost kot problematika splošnega pomena

T. Banovec, M. Črnivec: Geodetska dejavnost na področju inventarizacije in prostorskega planiranja

T. Banovec: Prenos informacij prek lokacij

M. Podobnikar: Migracije - uporaba avtomatske kartografije v dnevnem gibanju zaposlenih

S. Radetić: Vloga geodetov v urbanistično-komunalnih dejavnostih

Ž. Seissel: Družbeni sistem informacije in informacijska dejavnost

T. Belec: Produktivnost dela v geodetski dejavnosti, principi vrednotenja dela in nagrajevanja ter njihov vpliv na produktivnost

P. Šivic: Ob avtomatski obdelavi geodetskih podatkov v SR Sloveniji

S. Mitić: Sodobni in perspektivni razvoj geodezije

B. Jovanović: Hidrografska izmera in dejavnost hidrografskega inštituta Jugoslovanske vojne mornarice

II. - Osnovna in nadaljevalna (dodatna) izobrazba ter znanstveno-raziskovalno delo na področju geodezije

N. Činković: Osnovna in nadaljevalna (dodatna) izobrazba kadrov ter znanstvenoraziskovalno delo na področju geodezije

- S. Kontić: Sedanje stanje geodetskega šolstva v Jugoslaviji
 N. Činković, K. Mihailević: O reformi geodetskega šolstva
 S. Klak: Prispevek k razpravi o učnem programu Geodetske fakultete univerze v Zagrebu
 P. Zupančič: Materialna baza in oprema šolskih ustanov
 M. Janković: Nekatere izkušnje pri podiplomskem študiju na zagrebški geodetski fakulteti
 K. Mihailević: Podiplomski študij kot najvišja stopnja organiziranega izobraževanja
 A. Muminagić: Znanstvenoraziskovalno delo na področju geodezije
 P. Lovrić: Geodetska literatura od 1969. do 1975. leta
 B. Bregant: Znanstvena dokumentacija, informacije, geodezija

III. - Vloga in pomen Zveze geodetskih inženirjev in geometrov Jugoslavije kot družbene strokovne organizacije

- I. Buder: Vloga in pomen zveze geodetskih inženirjev in geometrov Jugoslavije kot družbene strokovne organizacije
 P. Jovanović: Pomen družbenih in ustavnih sprememb za programsko usmeritev in organizacijo ZGIGJ
 F. Omerbašić: Zveza geodetskih inženirjev in geometrov Jugoslavije kot družbena strokovna organizacija
 V. Jovanović: Mednarodno sodelovanje in dejavnost ZGIGJ v mednarodnih strokovnih organizacijah
 R. Škegro: Izdajateljska dejavnost zveze geodetskih inženirjev in geometrov Jugoslavije in njihovih organizacij
 M. Čorović: Financiranje zveze geodetskih inženirjev in geometrov Jugoslavije in njenih organizacij
 I. Buder: O nalogah zveze geodetskih inženirjev in geometrov Jugoslavije v naslednjem obdobju

Vsi zainteresirani, ki jih katera od tem posebno zanima, imajo v knjižnici Geodetske uprave SR Slovenije na voljo ves kongresni material; tam si ga lahko ogledajo in preberejo.

V. KOLMAN

ZASNOVA UPORABE PROSTORA. V sklopu 3. elementa regionalnega prostorskega plana SR Slovenije bo zavod za družbeno planiranje obdelal in izdal več zvezkov po posameznih področjih, in sicer:

- Omejitvene razmere prostora - splošna informacija:

- 3/1 kmetijstvo
- 3/2 gozdarstvo
- 3/3 rudarstvo
- 3/4 vodno gospodarstvo
- 3/5 varstvo narave in kulturnih spomenikov
- 3/6 rekreacija in turizem
- 3/7 industrija in energetika - del
- 3/8 poselitev, infrastruktura.

Na tej osnovi bo izdelana sinteza - predlog namenske izrabe prostora v SR Sloveniji.

Doslej so izšli trije zvezki: Kmetijstvo, Gozdarstvo in Varstvo narave. Vsak zvezek vsebuje tudi večbarvno karto v merilu 1 : 400.000 (gozdarstvo celo dve). Tik pred izidom (izšla bo sta verjetno prej kot naš vestnik) pa sta zvezka Rudarstvo ter Rekreativna in turizem.

Nosilec naloge Zasnovne uporabe prostora dr. M. Jeršič s svojimi sodelavci zelo skrbno pripravi gradivo za vsako področje posebej. Tako je vsak zvezek zaokrožena celota doslej znanih raziskav, analiz, programov, dognanj, problemov in razvojnih teženj posameznega področja. Zato so edicije zanimive za razne profile strokovnjakov, med njimi še posebej za geodete.

Edicije lahko naročite na ZDP - področje za prostorsko planiranje.

P. SVETIK

FOTOINTERPRETACIJA. Tretja številka iz serije tematsko usmerjenih publikacij s področja prostorske informatike obravnava fotointerpretacijo. Edicija daje v zgoščeni, poljudni obliki, z vrsto slik, shem in kart, osnovno znanje s področja fotointerpretacije, ki je potrebno tako geodetu kot urbanistu, gozdarju, kmetijcu, skratka vsem, ki se kakorkoli ukvarjajo s prostorom. Gradivo je pripravil B. Kristan na osnovi študij, ki jih je doslej izdelal inštitut Geodetskega zavoda SRS.

Publikacija obsega naslednja poglavja:

- Razvoj fotointerpretacije, definicije osnovnih pojmov,
- Fizikalne in tehnične osnove daljinskega zaznavanja,
- Interpretacija aero posnetkov,
- Področja uporabe aero posnetkov,
- Organizacija aero snemanja, arhiviranje posnetkov.

Edicijo, ki stane 50 dinarjev, lahko naročite na Zavodu za družbeno planiranje - področje za prostorsko planiranje, Ljubljana, Cankarjeva 1.

P. SVETIK

KARTOGRAFSKA OBDELAVA KRAJEVNIH SKUPNOSTI V SR SLOVENIJI. V drugem zvezku iz serije tematsko usmerjenih publikacij s področja PIS je zavod za družbeno planiranje, področje za prostorsko planiranje, oktobra lani objavil karto krajevnih skupnosti s seznamom in komentarjem. Gradivo je na osnovi stanja iz oktobra 1974 obdelal inštitut Geodetskega zavoda SRS. Publikacija je bila med drugim posredovana tudi vsem krajevnim skupnostim. Naklada 1500 izvodov je zelo hitro pošla in zaradi dodatnih interesov je zavod pripravil ponatis letos januarja; v ponatisu, ki obsega le karto in seznam krajevnih skupnosti, so bile vnešene vse znane spremembe krajevnih skupnosti do konca leta 1975. Ta karta s seznamom je interesantom še na voljo na zavodu za družbeno planiranje, področje za prostorsko planiranje, Ljubljana, Cankarjeva 1.

Ker je tematika izredno aktualna in ker se območja krajevnih skupnosti še spreminjajo, prosimo vse občinske geodetske upravne organe, da območja krajevnih skupnosti tekoče grafično vzdržujejo, da bi nam ob naslednjem ponatisu te karte lahko hitro posredovali najnovejše podatke. Poudariti velja, da je večina geodetskih uprav že ob prvem ponatisu na našo prošnjo hitro reagirala in nam posredovala dopolnitve.

P. SVETIK

ZVEZA GIG JUGOSLAVIJE BO IZDALA VEČJEZIČNI GEODETSKI SLOVAR. Zveza GIG Jugoslavije pripravlja letos izdajo večjezičnega geodetskega slovarja, ki bo vseboval okrog 5000 geodetskih pojmov. Ob vsakem pojmu v srbohrvatskem (hrvatskosrbskem) jeziku bo tudi definicija in ustrezeni izraz v 3 jezikih jugoslovanskih narodov in narodnosti (slovenski, makedonski, albanski) kot tudi v 4 svetovnih jezikih (angleški, francoski, nemški, ruski). S tem slovarjem se prvič ureja geodetska terminologija v jezikih naših narodov in narodnosti.

Slovar lahko naročite na naslov: Savez geodetskih inženjera i geometara Jugoslavije, Kneza Miloša 9/IV., p.p. 187, 11000 Beograd. Za posameznike je cena enega izvoda slovarja v prednaročilu 300 dinarjev, v prodaji pa bo po 400 dinarjev, za organizacije in organe pa po 1.200 dinarjev.

S. MAJCEN

PRIPOROČAMO VAM V našem glasilu smo že detajlnejše poročali o spodaj navedenih publikacijah. V kolikor jih še niste naročili vam priporočamo, da to storite čimprej.

- 1) Zbirko referatov s posvetovanja "Kartografija v prostorskem planiranju", Ljubljana 1973, ki vsebuje mimo pregleda jugoslovanske kartografije vrsto koristnih praktičnih napotkov pri vsakdanjem delu. Knjigo (nad 350 strani) lahko naročite pri Zvezi geodetov Slovenije, Ljubljana, Šaranovičeva 12 (cena 150 din za izvod).
- 2) Avtomatizirana kartografija - izvleček študije, ki jedrnato predstavlja problematiko klasične in avtomatizirane kartografije pri nas in v svetu in nudi osnovno znanje o pripravi podatkov in možnosti avtomatske obdelave pri nas. Knjigo lahko naročite pri Zavodu za družbeno planiranje - področje za prostorsko planiranje, Ljubljana, Cankarjeva 1 (cena 80,00 din za izvod).
- 3) "Kartografski ključ za osnovno državno karto 1 : 5000 in 1 : 10.000" (začasna izdaja), ki obsega kartografske znake za vse pomembnejše objekte in pojave na ozemlju SR Slovenije in je namenjen predvsem uporabnikom karte. Kartografski ključ lahko dobite v Republiškem arhivu za geodetsko dokumentacijo GU SRS v Ljubljani, Kristanova 3 po 5 din za izvod.
- 4) "Kartografski okraji v SR Sloveniji", kjer so po katastrskih okrajih navedene katastrske občine z registrsko številko in nazivom ter pripadnost le te upravni občini. Publikacijo lahko dobite v Republiškem arhivu za geodetsko dokumentacijo GU SRS v Ljubljani, Kristanova 3 po 10 din za izvod.
- 5) "Zbirka predpisov s področja geodetske službe - 1" v kateri so objavljeni zakoni o temeljni geodetski izmeri, o zemljiškem katastru in o katastru komunalnih naprav z uvodnimi pojasnili ter komentarji in napotki za prakso k posameznim členom zakona. Zbirko predpisov lahko dobite v Republiškem arhivu za geodetsko dokumentacijo GU SRS v Ljubljani, Kristanova 3 po ceni 10 din za izvod.
- 6) "Konvencionalni znaki za topografsko karto 1 : 25.000" za novo topografsko karto 1:25.000, ki jo izdeluje Vojaški geografski inštitut in bo prihodnji mesec izdelana za celotno območje Slovenije. Publikacijo, ki vsebuje razen samih znakov med drugim še opis vsebine karte 1 : 25.000 razdelitev na liste, lahko dobite v Republiškem arhivu za geodetsko dokumentacijo GU SRS v Ljubljani, Kristanova 3 po ceni 10 din za izvod.

XIII. MEDNARODNI FOTOGRAMETRIJSKI KONGRES. Mednarodno fotogrametrijsko društvo - International Society for Photogrammetry - ISP - organizira v dneh od 11. julija do 23. julija 1976 na povabilo Finske fotogrametrijske zveze v Helsinkih svoj XIII. fotogrametrijski kongres.

Helsinki kot mesto XIII. kongresa nas spominja na konferenco (ki je bila lani) o varnosti in sodelovanju v Evropi. Želimo, da bi tudi fotogrametri z vsega sveta prispevali k uresničenju sklepov helsinške konference.

Na kongresih, ki jih ISP organizira vsaka štiri leta, je prikazan najnovejši razvoj fotogrametrije, predstavljeni so novi instrumenti in pribori.

Delo na kongresu bo potekalo v generalni skupščini, kjer bodo določili smernice za nadaljnje delo predsedstva, o tehničnih komisijah in ostalih vprašanjih. Delo v sedmih tehničnih komisijah pa bo prispevalo k mednarodni izmenjavi izkušenj in tudi dalo pregled dela in uspehov med prejšnjim in tem kongresom. Za delo v komisijah je predvidenih blizu 90 ur delovnih sestankov.

V času kongresa bodo organizirane tudi razstave:

- razstava izdelkov, ki jih bodo prikazali različni fotogrametrični centri, znanstvenoraziskovalni inštituti in drugi;
- razstava fotogrametričnega instrumentarija in priborov, ki jih bodo prikazale različne firme z vsega sveta.

Slovenski geodeti smo do sedaj radi organizirali ekskurzije in potovali v času kongresov na ogled te razstav; tako smo bili leta 1960 v Londonu, leta 1965 v Rimu, leta 1968 v Lussani in leta 1971 v Wiesbadnu.

Tudi za ogled razstav v času kongresa v Helsinkih se naša zveza, Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo v Ljubljani in geodeti iz Hrvatske dogovarjajo s potovalnimi agencijami za organizacijo (morda tridnevne do sedemdnevne) strokovne ekskurzije.

O možnosti organiziranja take ekskurzije boste pravočasno obveščeni.

I. GOLOREJ

SODELOVANJE INŠTITUTA GZ SRS NA 10. ZBOROVANJU SLOVENSKEH GEOGRAFOV V ZGORNJEM POSOČJU. V Bovcu je bilo od 26. do 28.9.1975 jubilejno 10. zborovanje slovenskih geografov. Zborovanja so vsaki dve leti in se tematsko vežejo na območje, kjer poteka takšno zborovanje. Na zborovanju v Bovcu so prebrali 20 referatov, ki so prikazali in analizirali naravne in družbeno-geografske značilnosti in problematiko Zgornjega Posočja. Na programu je bilo več manjših ekskurzij, kjer so si udeleženci na kraju samem ogledali rezultate naravnega in družbenega razvoja. Prikazali so tudi nekaj filmov o nekaterih pojavih, ki jih v tem času ni mogoče videti (na primer: plazovi, prometna odrezanost pozimi.).

Podobno kot geodeti so tudi geografi zaposleni v različnih službah in različnih dejavnostih, zato imajo ta zborovanja namen zbirati in seznanjati vse geografe z novjšimi raziskovalnimi dosežki in krepiti njihovo povezanost. Ker je geografija šolski predmet, je v sklopu šolske sekcije zmeraj nekaj referatov posvečenih metodološkim in didaktičnim problemom pouka ter učnim pripomočkom. V tej skupini so sodelovali z referati tudi geografi, ki so zaposleni na Inštitutu Geodetskega zavoda SRS: B. Kristan in J. Žakelj. - Nekateri sodobne tehnologije in njihov vpliv na geografsko raziskovanje in pouk geografije, Z. Berlot. - Uporaba novejšega kartografskega materiala za potrebe šolske geografije - problematika kartografskega poučevanja.

Prvi referat je seznanil navzoče z obilico novih informacij in slikovnim gradivom, ki geografom v večini primerov ni znano, je pa za pouk geografije izrednega pomena. Tako jih je seznanil z "remote sensingom", s satelitskimi posnetki, aero posnetki s cikličnega snemanja, z dia posnetki v različnih spektrih in s tematsko kartografijo (tehniko symap).

Drugi referat pa je imel namen seznaniti navzoče z novjšim kartografskim materialom, predvsem z ODK in z novo TK 25, seznanil pa jih je tudi s preglednimi kartami v merilih 1 : 200.000, 1 : 400.000 in 1 : 750.000. V spremni besedi k referatu je bilo naglašeno, da morajo geografi kot mentorji za pouk spoznavanje prirode in družbe ter drugih predmetov in pouk za spoznavanje družbe doseči, da se otroci že od prvega razreda seznanijo s karto in da jim je karta osnova, na kateri beležijo različna dogajanja v prostoru in času. V referatu in v spremni besedi je bilo še naglašeno, da morajo geografi doseči, da bo v učnih načrtih odmerjena večja pozornost pouku kartografije kot najpomembnejšemu praktičnemu znanju, ki ga more dati geografija. Ta referat je bil izpolnitev obvez, sprejetih na posvetovanju kartografske sekcije na geodetskem dnevu v Mariboru.

Rezultati referatov so bili pozitivni in udeleženci so se zanimali za posnetke s cikličnega snemanja, za dia posnetke, zlasti infra barvni tehniki, za možnosti za nabavo občinskih kart, za TK 25 in ODK. Geografi so sprejeli poziv k sodelovanju pri občinskih tematskih kartah, zato bi občinske geodetske službe morale tesneje sodelovati s SIS za vzgojo in izobraževanje ter poiskati kakšne oblike dogovarjanja.

To je mogoče tudi v okviru področnih sekcij Geografskega društva oziroma zavoda za šolstvo.

Na razstavi, ki je bila ob tej priložnosti, smo predstavili dejavnost geodetskih institucij. Kdor je želel, si je lahko ogledal tudi primerke TK 25 in ODK, ki sicer niso bili razstavljeni.

Z.BERLOT

"DOK NA MARMORJU" IN GEODETI. V Delu je bil 14. januarja 1976 objavljen članek "Dok na marmorju", ki težave in v zvezi s tem nastalo gospodarsko škodo pri montaži doka v ladjedelnici Izola pripisuje geodetom, češ da so napačno odmerili mesto za sidranje doka.

Kdor je prebral ta članek, je lahko takoj ugotovil, da so nastale težave kaj malo povezane z geodeti, zato je predsedstvo Zveze geodetov Slovenije takoj po objavi tega članka napisalo uredništvu Dela pismo, v katerem obsoja tak neobjektiven način obveščanja javnosti, predvsem pa kar pavšalno obsodbo geodetov. Odgovor predsedstva je bil objavljen v sobotni prilogi dela dne 14. februarja 1976 obenem z odgovorom pisca članka Dok na marmorju novinarja Borisa Ježa v rubriki Poštni predal 29.

V odgovoru novinar sicer priznava, da pri montaži doka ne gre za napako geodetov, značilna pa je njegova domneva, da Zveza geodetov zastopa tudi geologe! Kljub vsemu pa je še vedno nerešeno vprašanje, ali je tak način pisanja, ki pavšalno obsoja kar celo stroko, dopusten, saj je ravno v tem bistvo celotne zadeve in ravno na to je hotelo opozoriti predsedstvo Zveze geodetov Slovenije!

B. KREN

NOVOSTI IZ ODDELKA ZA GEODEZIJO NA FAGG V LJUBLJANI. Prav ob 30-letnici obstoja oddelka za geodezijo se je nanj vpisalo največje število študentov do sedaj. Prvič je vpis v prvi letnik visokega in višjega študija presegel število 100, skupaj 104. Seveda s tem še ne smemo pričakovati enakega števila diplomantov, kajti osip je zelo velik, je pa nekako v takih mejah kot na drugih ljubljanskih fakultetah. Tako veliko število študentov pa je povzročilo pomanjkanje prostorov in inštrumentarija. Lani smo imeli le vaje iz geodezije I in geodetskih računov v dveh turnusih, letos pa smo morali uvesti dva turnusa tudi v 2. letniku za vaje iz geodezije II in iz izravnalnega računa. Prav tako se predvidevajo ločena predavanja iz osnov ljudske obrambe za gradbenike in geodete, ki so bila do sedaj združena. Problem je tudi z inštrumentarijem, predvsem z žepnimi kalkulatorji, kartirnimi instrumenti ter teodoliti in nivelirji. Prav zaradi velikega števila študentov moramo nabavljati mnogo teh osnovnih instrumentov, namesto da bi se opremili z drugimi sodobnimi instrumenti.

Tako kot lani tudi letos poteka študij v 4 različnih oblikah: višji, visoki, podiplomski in izredni višji študij kartografije. Visoki študij poteka že peto leto po novem učnem načrtu. V tem času se učni načrt, razen glede družboslovnih predmetov, ni spremenil. V tem pteletnem obdobju se je pokazalo že marsikaj pozitivnega, morebitne manjše pomanjkljivosti pa bo morala študijska komisija odpraviti.

Večji problem pomeni višji študij. Ta študij je nekakšna pomanjšava visokega študija. Študentje poslušajo skoraj isto snov, le da v skrajšani obliki, tako da tu ni neke prave usmeritve, ampak dobi diplomant tega študija, posebno če ni geometer, le enciklopedično znanje geodezije. Treba bo raziskati potrebe po diplomantih I. stopnje in jim nuditi ustrezno znanje glede na delovno mesto.

Na izrednem višjem študiju kartografije, kjer poteka študij po načelu leto za semester, so trenutno na sporedu predavanja II. semestra.

Podiplomski študij letos ni bil razpisan, ker v letošnjem letu pričakujemo prve magistre. Prav tako bo treba korigirati učne načrte za podiplomski študij fotogrametrije in kartografije in jih dopolniti z učnimi načrti za geodetsko smer magisterija. Velik problem oddelka za geodezijo so tudi učni kadri. Zlasti v letošnjem šolskem letu je prišlo do večjih sprememb, tako da imajo dobršen del predavanj honorarni predavatelji. Vendar upamo, da bomo to krizo kmalu prebrodili, saj trenutno študira na podiplomskem študiju 16 geodetov. Obenem pa nam tudi novi zakon o visokem šolstvu daje nove možnosti saniranja tega problema.

Na koncu dodajamo seznam slušateljev, ki so diplomirali v letu 1975 na našem oddelku.

Višji študij - geodetska smer: Herman MALEČKAR

Visoki študij - geodetska smer, z naslovom diplomske naloge:

Drago ŠTOKELJ: Ortofotografija v melioracijah zemljišč

Visoki študij - geodetsko-komunalna smer, z naslovom diplomske naloge:

Janez BRADAN: Lociranje industrijskih in servisnih con v mariborski regiji s posebnim ozirom na občino Sl. Bistrica

Andrej KOCUVAN: Komunalno-ekonomska presoja o uporabi vodnih virov na Sorškem polju za potrebe preskrbe z vodo mesta Ljubljana

Husni ABRASS: Aerotriangulacija z neodvisnimi modeli

Stanislav BUKOVNIK: Račun gladin stalnega neenakomernega toka v strugah s poplavnimi območji

Ivan PREIFER: Komunalno-ekonomski pogoji za razvoj komunalne energetike v Celju

Matija MEDVED: Določitev geografskih koordinat na terasi FAGG z geodetsko-astronomskim merjenjem

Jože CVETKO: Dimenzioniranje obstoječega zbiralnega kanala "A₁" za vse priključno področje po stanju 1.1975

F. VODOPIVEC

SEZNAM GEOMETROV, KI SO KONČALI ŠOLANJE NA GEODETSKEM ODSEKU GRADBENE TEHNIŠKE ŠOLE V LJUBLJANI V LETU 1975:

1. Anastasov Nada	15. Markovič Matilda
2. Ahlin Vesna	16. Makovec Sašo
3. Boldin Danijel	17. Novinec Vlado
4. Cerkvénik Bojan	18. Posega Leon
5. Češek Branko	19. Prosen Roman
6. Fic Ivan	20. Pustotnik Janez
7. Gantar Gvido	21. Rešetar Nada
8. Habjan Igor	22. Rakovec Slavko
9. Horvatič Vera	23. Slak Janez
10. Hriberšek Marjan	24. Štrukelj Milena
11. Jamnik Ana	25. Tekavčič Darko
12. Karničar Luka	26. Urbas Lidija
13. Kukovica Jernej	27. Vovk Matjaž
14. Lilik Irena	28. Zupanc Ivan

P. ŽUPANČIČ

POSEBNA PUBLIKACIJA FAGG OB TRIDESETLETNICI OSVOBODITVE. Fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani je izdala oktobra 1975 posebno publikacijo ob tridesetletnici osvoboditve. V publikaciji so prikazani razvoj posameznih oddelkov fakultete (za arhitekturo, za gradbeništvo in za geodezijo) po osvoboditvi, strokovno in znanstvenoraziskovalno delo, organizacija in pedagoško delo po posameznih oddelkih.

S. MAJCEN

MEDREPUBLIŠKO SODELOVANJE GLEDE KATASTRSKEGA DOHODKA. Na pobudo Zveznega sekretariata za finance se republike in pokrajine dogovarjajo o enotni metodologiji izračuna in hkratnem izračunu katastrskega dohodka zemljišč. Poleg predstavnikov republiškega sekretariata za finance sodelujejo pri tem s strani naše republike tudi predstavniki Geodetske uprave SRS.

S. MAJCEN

GEODETSKE UPRAVE REPUBLIK IN POKRAJIN PRIPRAVLJAJO MEDREPUBLIŠKI KOLEGIJ ZA GEODEZIJO. Geodetske uprave republik in pokrajin se dogovarjajo o ustanovitvi medrepubliškega kolegija za geodezijo kot medrepubliškega koordinacijskega telesa. Osnovni namen ustanovitve tega kolegija je predvsem zagotoviti organizirano sodelovanje republiških in pokrajinskih geodetskih uprav o vseh vprašanih skupnega pomena, ki so sicer v izključni pristojnosti republik in pokrajin, kot so npr. priprava podzakonskih predpisov; izvajanje del v zvezi z astronomsko-geodetsko mrežo, triangulacijsko in nivelmansko mrežo višjih redov; izvajanje drugih del, ki zadevajo območje več republik, itd. Navedeno sodelovanje naj bi zagotovili z medrepubliškim dogovorom, ki naj bi ga podpisali izvršni sveti republik in pokrajin.

S. MAJCEN

ARHIV BIVŠE ZVEZNE GEODETSKE UPRAVE PREDAN VOJAŠKEMU GEOGRAFSKEMU INŠTITUTU. Oktobra 1975 je zvezni izvršni svet sklenil, naj se arhiv bivše Zvezne geodetske uprave, ki se nanaša na osnovna geodetska dela in strokovno knjižnico, preda zveznemu sekretariatu za ljudsko obrambo. Zvezni izvršni svet je sprejel tak sklep, kljub temu da se republike in pokrajine s tem niso strinjale in so predlegale, naj se celotni arhiv bivše Zvezne geodetske uprave preda republiškimi in pokrajinskimi geodetskimi upravam. Te uprave pa so se že pred tem dogovorile, da bi se ta material arhiviral pri Republiški geodetski upravi Srbije. Ne glede na ponovne intervencije nekaterih republik in pokrajin (med njimi tudi Slovenije) pri zveznem izvršnem svetu je arhiv bivše Zvezne geodetske uprave, ki se nanaša na osnovna geodetska

ska dela in strokovno knjižnico, v začetku tega leta po pooblastilu Zveznega sekretariata za ljudsko obrambo prevzel Vojaški geografski inštitut v Beogradu. S. MAJCEN

POSVETOVANJE O ELEKTROOPTIČNIH RAZDALJEMERIH. Ljubljansko geodetsko društvo in sekcija za inženirsko geodezijo ZGS sta organizirala dne 13.2. t.l. posvetovanje o elektrooptičnih razdaljemerih. Posvetovanja, ki je bilo v prostorih FAGG, se je udeležilo okrog 120 kolegov iz vse Slovenije, kar je vsekakor lep obisk. Najprej sta bili dve zelo kvalitetni predavanji, in sicer:

- Marjan Jenko, dipl.ing. geod.: Pregled elektrooptičnega razdaljemerstva in karakteristike nekaterih razdaljemerov majhnega dometa;
- dr. Florijan Vodopivec, dipl.ing. geod.: Kalibracija razdaljemerov, kalibracijske baze. Precizijski razdaljemer Kern Mekometer ME 3000.

Po predavanju je bila dveurna demonstracija in prikaz uporabe razdaljemerov: AGA-710, AGA-12T, Wild DI-10, Zeiss Opton ELDI-2, Hewlett-Packard-3800B, Kern Mekometer ME 3000 in Kern DM 500.

Po posvetovanju o razdaljemerih pa je imel še zelo zanimivo predavanje kolega Milan Naprudnik, dipl.ing. geod., o ekspediciji v himalajska gorstva, popestreno z lepimi diapozitivi. S. MAJCEN

SESTANEK GEODETSKIH UPRAV IN DELOVNIH ORGANIZACIJ. Geodetska uprava SRS je organizirala 9.2. t.l. sestanek vseh občinskih geodetskih uprav in geodetskih delovnih organizacij. Na sestanku je bil govor o predlogu družbenega dogovora o kriterijih za programiranje, sofinanciranje in izvajanje izdelave temeljnih topografskih načrtov v večjem merilu (1:1000 in 1:500) v obdobju 1976-1980 ter o osnutku dogovora o okvirnih hektarskih cenah za izdelavo temeljnih topografskih načrtov v večjem merilu za leto 1976. Nadalje je bil v obravi letni program (republiški) geodetskih del za leto 1976. S. MAJCEN

OBČNI ZBOR URBANISTIČNEGA DRUŠTVA SLOVENIJE. Dne 23.2.1976 je bil redni občni zbor Urbanističnega društva Slovenije. Člani tega društva so različni profili strokovnih delavcev: arhitekti, gradbeniki, geografi, geodeti itd. 2. člen statuta, ki so ga na občnem zboru sprejeli, pravi: Društvo je prostovoljno združenje delavcev različnih strok in drugih občanov, ki žele v okviru društva sodelovati na področju urejanja prostora.

Z urejanjem prostora se ukvarja kar precej geodetov, zato bi v naših vrstah morale narasti število članov Urbanističnega društva Slovenije, še posebej v prihodnosti, ko bodo organizirane regionalne podružnice urbanističnega društva. Za novega predsednika je bil izvoljen dr. Boris Gabršček. Popoldne je bil pogovor za okroglo mizo o temi Urbanizem in samoupravljanje. Cmeniti velja, da urbanistično društvo izdaja svoje glasilo PROSTOR, ki ga lahko naročite na sedežu društva, Ljubljana, Erjavčeva 15.

Naslednji dan, 24.2., je bila v Ljubljani seja urbanistične zveze Jugoslavije, ki jo je vodil njen predsednik, tov. Milan Naprudnik, dipl.ing. geodz. P. SVETIK

KAKO ORGANIZIRATI GEODETSKO DEJAVNOST? Delegat Ahmet Kalač (občina Maribor) je v delegatskem vprašanju poudaril, da hoče Geodetski zavod SRS izsiliti sprejetje takšnega zakona o geodetski službi, ki bi mu dajal monopol nad izvajanjem geodetskih del, ki jih financira republika (ta dela se financira iz proračunskih sredstev). "Pred kratkim je skupščina

* Iz "Poročevalca" Skupščine SR Slovenije za delegacije in delegate št. 7, Ljubljana, 16.3.1976 iz poglavja vprašanja delegacij in delegatov v zboru občin 10.3.1976.

SR Slovenije sprejela srednjeročni program financiranja geodetskih del za obdobje 1976-1980, po katerem bo republika zagotovila iz proračuna približno 200 milijonov dinarjev. Po veljavnem zakonu o geodetski službi iz l. 1970 bo za približno 90 odstotkov vseh del izvajalec Geodetski zavod SR Slovenije, medtem ko morajo ostali zavodi kljub temu, da so strokovno in tehnološko opremljeni, pri svojem poslovanju izhajati iz tržnih razmer.

Ker je bilo v programu dela Zbora združenega dela in Zbora občin predvideno, da bo nov zakon sprejet l. 1975 oziroma v prvem trimesečju tega leta, sprašujem Izvršni svet:

1. Zakaj se sprejetih programov dela ne izvaja oziroma zakaj se dovoljuje zavlačevanje sprejetja zakona o geodetski službi?

2. Ali je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije seznanjen s politiko Geodetske uprave SRS, ki jo le-ta vodi v geodetski dejavnosti in ali se bo Izvršni svet poglobil v reševanje tega problema?"

Član Izvršnega sveta in republiški sekretar za urbanizem Boris Mikoš je odgovoril: "Če vprašanje organizacije geodetske službe poteka že nekaj časa zelo ostra razprava predvsem med poslovnimi organizacijami s področja geodetske dejavnosti. Dejstvo je, da še vedno velja stari zakon, po katerem nosi Geodetski zavod SR Slovenije javna pooblastila v imenu republike.

Ko smo pripravljali zakone s področja geodezije in geodetske službe, smo želeli usmeriti celotno geodetsko dejavnost, t.j. vse organizacije, ki izvajajo geodetsko dejavnost v Sloveniji - in od katerih mnoge imajo javna pooblastila občinskih skupščin - da bi se med seboj povežale, bodisi v poslovno skupnost, poslovno združenje ali pa da bi se sploh združile. Nismo pa hoteli določati oblike združevanja in povezovanja. Želeli smo le, da bi se vse geodetske organizacije po samoupravni poti dogovorile, kdo se bo za kaj specializiral, v kaj se bo razvijal, v kaj se bo vlagalo sredstva. Ob tem smo predvsem želeli, da bi bile potrebe po geodetski dejavnosti, ki so v Sloveniji zelo velike, kvalitetno pokrite.

Nedvomno je geodetska dejavnost ena izmed takšnih v Sloveniji, ki deloma že ima pogoje, z dodatnimi vlaganji pa bi jih lahko še izboljšali, da bi postala dejavnost, s katero bi kot relativno razvita dežela nastopali v manj razvitem svetu. To bi pomenilo zelo konkretno tehnično pomoč manj razvitim deželam, zlasti če bi nam jo uspelo tesneje povezati s pomočjo na področju prostorskega in urbanističnega planiranja.

Vsi dosedanja poskusi, da bi se posamezni dejavniki v okviru geodetske dejavnosti samoupravno dogovorili, so bili kaj malo uspešni. Približno tako, kot ugotavlja delegat Kalač v svojem delegatskem vprašanju, moramo ugotoviti, da je položaj po dveh letih dogovarjanja in sporazumevanja v glavnem nespremenjen.

Zakon o geodetski službi je vključen v program dela te skupščine. Geodetska uprava bo torej morala skupaj z geodetskimi organizacijami dokazati v odborih izvršnega sveta, zatem pa še v odborih skupščine, da je takšna ali drugačna ureditev, ki jo zagovarja ena ali druga stran, zares v družbenem interesu republike in vseh, ki financirajo to dejavnost. Pri tem ne gre le za občinske skupščine in republiško skupščino, ampak za naše celotno gospodarstvo. Če normalnega razvoja geodetske dejavnosti je namreč odvisno tudi normalno delo pri prostorskem, urbanističnem in družbenoekonomskem planiranju.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je že zahteval, da Geodetska uprava SR Slovenije pripravi predlog zakona o geodetski službi, in sicer takšnega, ki je po njenem mnenju najprimernejši. V odborih izvršnega sveta ga bomo nato oblikovali v predlog zakona, o katerem bo razpravljala Skupščina SR Slovenije. Pri tem bomo seveda upoštevali vse, o čemer je govor v delegatskem vprašanju, se pravi širše družbene interese, ki jih lahko zagotovimo le na ta način, da se vsi delavci na področju geodezije v SR Sloveniji sporazumejo v združevanju svojega dela in interesov."

Na vprašanje predsednice Zbora občin ali je zadovoljen z odgovorom, je delegat Ahmet Kalač dejal: "Zdi se mi, da pri tem pravzaprav ne gre za politiko izvršnega sveta, ampak politiko ene delovne organizacije, ki opravlja povsem gospodarsko dejavnost, in ki je tako močna, da uveljavlja svoje predloge oziroma stališča tudi z zakonom. Mislim, da je v tem bistvo, glede katerega bi se moral Izvršni svet naposled odločiti. Želim, da pride zakon o geodetski službi v javno razpravo, da bi ga lahko vsi obravnavali."

SMUČARSKI DAN GEODETOV. Vsi geodeti se sicer ne zanimajo za smučanje, vendar je 5. smučarski dan v soboto, 20. marca, ponovno dokazal, da lahko organizirana športna rekreacija zbere – tokrat na Zelenici – veliko znancev iz stroke. Zagrizenih nasprotnikov na veleslalomski progi in prijateljev ob zdravici po tekmi. Kolegov, ki na tak dan ponovno ugotovijo, da jih stroka vendarle prijetno združuje.

Letošnje srečanje – kot rečeno, peto po vrsti in tako že tradicionalno – so pripravili delavci Geodetskega zavoda SRS. Za častno pokroviteljstvo zaprosen kolega Černivec dipl.ing. Miroslav, direktor Geodetske uprave SRS, je funkcijo z zadovoljstvom sprejel in z veliko mero neposrednosti prispeval k uspešnem poteku ter zaključku prireditve – za kar se mu vsi iskreno zahvalimo. Po nekoliko neugodnih izkušnjah iz zadnjih let (gre za finančno plat prireditve) in s prepričanjem, da bi tako veljalo oblikovati naš skupni odnos do tega srečanja tudi v bodoče, je organizator poskrbel predvsem za dobro pripravljen športni boj. Lep dan (prvi štart nekaj pred trinajsto uro je sovpadel prav s koledarskim pričetkom pomladi!), veleslalomski proga "za vse", tekmovalni podvigi in navijaške zgodbe po tekmi, podelitev ličnih medalj in diplom do petega mesta ob aperitivu v zgornjem prostoru restavracije, – vse to je manifestacijo prijavljenih srečno prismočalo skozi 18 vratih 85 nastopajočih. Dobitniki medalj (zlate, srebrne in bronaste) v posameznih kategorijah pa so:

I. – kolegice:

1. Potočnik Štefka	Geodetski zavod SRS
2. Ferlan Jerneja	štud. FAGG – geod.odd.
3. Svetina Branka	Geodetska uprava Jesenice

II. – kolegi nad 40 let:

1. Valič Božo	Geodetska uprava Škofja Loka
2. Doberlet Janez	IBT Trbovlje
3. Jarh Albert	Geodetski zavod Celje

III. – kolegi do 40 let:

1. Žakelj Janez	Geodetski zavod SRS
2. Marinček Tugo	Geodetski zavod SRS
3. Jemec Janez	Geodetski zavod SRS

Tekmovali so tudi otroci kolegov, razdeljeni v starostni skupini do 12 let in nad 12 let – ter tako razkrili, kje in kakšne so naše rezerve.

Mnenje večine udeležencev ob koncu je bilo, da je mogoče kljub skromnejši obliki programa prijetno doživeti vsakoletno srečanje kolegov, – predvsem pa ugotoviti, kdo ima najhitrejšo smučko. Prav s tem je bil namen tega dne dosežen.

P. KOS

SREDNJEROČNI PROGRAM GEODETSKIH DEL ZA OBČINO CELJE. Občinska skupščina Celje je na svoji 16. seji dne 30.12.1975 sprejela srednjeročni program geodetskih del za območje občine Celje za obdobje 1976-1980.

Program zagotavlja izdelavo naslednjih geodetskih del:

- izdelava temeljnih topografskih načrtov v večjih merilih na površini 800 ha,
- izdelava zbirnega katastra komunalnih naprav (nadaljevalo se bo začeto delo, ki naj bi zajelo registracijo nadaljnjih 120 km komunalnih vodov),
- izdelava katastrske pregledne karte v merilu 1 : 5000 za območje občine,
- reprodukcija katastrskih načrtov,
- revizija vrst rabe zemljišč na površini 6500 ha,
- prehod na popolno avtomatsko obdelavo katastrsko-knjigovodskega operata zemljiškega katastra,
- izdelava geodetske prostorske dokumentacije,
- sanacija mestne nivelmanske mreže,
- razna vzdrževalna dela.

Za izvedbo programa bo občina Celje v svojem proračunu zagotovila 5.000.000 dinarjev. Skupaj z republiškimi sredstvi, ki znašajo za občino Celje 1,178.000 dinarjev, naj bi se torej v naslednjem srednjeročnem obdobju opravila geodetska dela v vrednosti 6,178,00 dinarjev.

G. MLAKAR

MIRAN MEJAK OBISKAL GEODETSKI ZAVOD SRS. Član Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije tov. Miran Mejak je 9.3. t.l. obiskal Geodetski zavod SRS, kjer si je v novi poslovni zgradbi ogledal njegovo dejavnost, predvsem pa fotogrametrijo in avtomatsko obdelavo podatkov. Po ogledu je bil razgovor s tov. Mejakom, v katerem so sodelovali razen zavoda še predstavniki Geodetske uprave SRS in Zavoda SRS za družbeno planiranje - sektorja za prostorsko planiranje. Na razgovoru so predstavniki institucij seznanili člana Izvršnega sveta tudi o dejavnosti geodetske službe tako glede operativnih geodetskih del, raziskovalne dejavnosti in možnosti sodelovanja pri funkcioniranju prostorskega informacijskega sistema. Tov. Mejak se je o doseženih rezultatih zelo pohvalno izrazil, v zvezi s prostorskim informacijskim sistemom pa je poudaril, da je izredno odgovorna naloga določati kvaliteto posameznih podatkov.

S.MAJCEN

IZ DELA ZVEZE GEODETOV SLOVENIJE IN ZVEZE GIG JUGOSLAVIJE

SKRAJŠANI ZAPISNIK REDNE SKUPŠČINE ZVEZE GIG SLOVENIJE, Kranj 6.12.1975

Dnevni red je obsegal:

1. Otvoritev in izvolitev delovnega predsedstva.
2. Izvolitev zapisnikarja in overovateljev.
3. Izvolitev kandidacijske komisije.
4. izvolitev verifikacijske komisije.
5. Novi statut zveze.
6. Poročilo predsednika.
7. Poročilo blagajnika.
8. Poročilo nadzornega odbora.
9. Razprava.
10. Razrešitev starega odbora.
11. Izvolitev novega odbora.

Skupščine se je udeležilo 43 delegatov ljubljanskega, celjskega in mariborskega geodetskega društva in še okoli 30 drugih članov zveze. Delo skupščine je vodilo delovno predsedstvo oziroma njen predsednik Pter Šivic.

Delegati so po razpravi soglasno sprejeli novi statut, ki uvaja vrsto novosti, med drugim tudi novo ime zveze: Zveza geodetov Slovenije - ZGS. Statut bo objavljen v Geodetskem vestniku. Veljaven postane, ko ga potrdita RK SZDL in RSNZ. ZGS dela po novem statutu od sprejetja naprej.

Poročili predsednika in blagajnika sta objavljeni posebej, nadzorni odbor pa je po pregledu poslovanja odbora predlagal njegovo razrešnico.

Razprava o poročilih je izvenela kot poziv za reševanje kadrovskih in šolskih problemov v stroki, za kar se zadolžujejo: ZGS, GU SRS in geodetske delovne organizacije.

Po razrešnici starega odbora je bil izvoljen novi odbor:

Predsedstvo:

Izvoljeni člani: Boris Kren - predsednik ZGS
Ivan Golorej - podpredsednik ZGS
Stanko Majcen - za Geodetski vestnik
Anton Lesar - predsednik IO (izvršni odbor)
Tomaž Banovec - za povezavo in raziskave

Delegati v predsedstvu: predsedniki društev in po en delegat iz vsakega društva.

Izvršni odbor: Anton Lesar, predsednik IO
Jože Avbelj, tajnik
Zmago Čermelj, blagajnik
Vlado Kolman, za Geodetski vestnik
Janez Kifnar, za šolstvo

Nadzorni odbor: Peter Šivic, predsednik
Jože Senčar, član
Janez Kobilica, član

Kraj in čas naslednje skupščine bo določilo predsedstvo ZGS.

Zapisnikar: Marjana JEREB
Za G.V.priredil: Anton LESAR

SKRAJŠANČ POROČILO O DELU ZVEZE GIG SLOVENIJE ZA OBDOBJE 1974-75

Poročilo je na skupščini Zveze GIG Slovenije 6.12.1975 v Kranju, podal dosedanji predsednik zveze tov. Peter Šivic.

Poročilo za preteklo obdobje vsebuje poročilo predsednika o delu predsedstva in sekretariata ter o ostalih dejavnostih Zveze GIG Slovenije med obema skupščinama.

Delo v zvezi je težko in odgovorno, sloni pa na delu v prostem času posameznih članov. Interesi posameznikov in skupin so različni, zveza pa jih mora uskladiti v splošno korist. Dejavnost se kaže v delu predsedstva, sekretariata, komisij, strokovnih sekcij, predsedstev društev GIG in s podporo vsega članstva.

Med pomembnejše akcije, ki jih je izvedlo predsedstvo, spada organizacija geodetskega dneva v Mariboru leta 1974 in v Kranju leta 1975. Organiziralo je 4. sejo predsedstva Zveze GIG Jugoslavije na Bledu leta 1974. Zveza GIG Slovenije je aktivno sodelovala tudi pri največji manifestaciji GIG Jugoslavije v zadnjih štirih letih, na 5. kongresu GIG Jugoslavije. Uspešno je potekala tudi akcija za izboljšanje kvalitete, pridobivanje finančnih sredstev in izhajanje glasila naše zveze, to je Geodetskega vestnika.

Ne bi bilo prav, če bi prezrli druge akcije, kot so: prireditve smučarskih tekmovanj, strokovnih predavanj in druge društvene akcije, ki so jih izvedla posamezna društva GIG s finančno ali drugačno pomočjo zveze.

Zveza GIG Slovenije je tesno sodelovala z Zvezo GIG Jugoslavije pri izvedbah simpozija o inženirski geodeziji 1974 v Mostarju, pri posvetovanju o katastru zgradb 1974 v Reki, pri izhajanju Geodetskega lista in pri izvedbi že omenjenega 5. kongresa GIG Jugoslavije.

Nekoliko šibkejša je naše mednarodno sodelovanje, ker se omejuje le na obiske nekaterih tujih strokovnih prirediteljev.

Izredno pa je uspelo sodelovanje v sami Sloveniji z Geodetsko upravo SRS, občinskimi GU, GZ SRS in drugimi geodetskimi organizacijami. Glede na objektivne vzroke je nekoliko šibkejša povezava z geodetskimi strokovnimi šolami, vendar tudi tu uspehi niso izostali.

Kar zadeva sodobna družbenopolitična gibanja zveza uspešno sodeluje pri novi zakonodaji in prilagaja tudi svoj novi statut ter ga predlaga tej skupščini v potrditev.

Poročilo podal: Peter ŠIVIC
Za GV priredil Anton LESAR

SKRAJŠANO BLAGAJNIŠKO POROČILO BLAGAJNIKA ZVEZE GIG SLOVENIJE

Poročilo je podal blagajnik tov. Zmago Čermelj.

Stanje žiro računa 11.12.1973:	46.726,70 din
Dohodki v letih 1974-75	139.800,85 din
Skupaj:	186.127,55 din
Izdatki	139.052,65 din
Stanje žiro računa 1.12.1975	47.074,90 din

Glavne postavke v dohodkih so nakazila za organizacijo posvetovanj, Republiška raziskovalna skupnost - za posvetovanje o PIS v l. 1976 ter GZ SRS.

Glavni izdatki so stroški posvetovanj, materialni stroški - potovanja in stavba ZIT Slovenije ter prispevki za 5. kongres.

OBČNI ZBOR LJUBLJANSKEGA GEODETSKEGA DRUŠTVA

V dvorani skupščine občine Kranj v Kranju je imelo Ljubljansko geodetsko društvo dne 5.12.1975 svoj redni občni zbor.

Po poročilu predsednika društva, ki je v celoti priobčeno, je podal svoje poročilo tudi blagajnik društva ter seznanil člane o finančnem stanju:

Skupaj dohodkov v preteklem mandatnem obdobju	26.466,55 din
Skupaj izdatkov v preteklem mandatnem obdobju	8.388,90 din
Finančno stanje z dne 4.12.1975 izkazuje pozitivni saldo	18.077,65 din

V imenu nadzornega odbora je podal poročilo predsednik nadzornega odbora in ugotovil, da je Ljubljansko geodetsko društvo poslovalo v skladu s svojim statutom. Pohvalil je celotni odbor za prizadevnost pri delu v geodetskem društvu in predlagal razrešnico dosedanjemu odboru.

Za razrešnico so glasovali vsi navzoči.

Za novega predsednika je bil nato izvoljen Radko Brinovec.

Za člane odbora so bili izvoljeni: Emil Gostič, Božidar Demšar, Florjan Vodopivec, Milena Stare, Pavel Zupančič, Kostja Divjak.

Za člane nadzornega odbora so bili izvoljeni: Rado Dvoržak, Jože Kragelj, Marijan Smrekar.

Izvoljenih je bilo tudi 29 delegatov, ki so zastopali Ljubljansko geodetsko društvo na skupščini Zveze geodetov Slovenije dne 6.12.1975.

V splošni diskusiji, ki je potekala po poročilih predsednika, blagajnika in nadzornega odbora, so bile dane tudi nekatere smernice na novo izvoljenemu odboru.

Poudarili so, da je zaželen boljši stik z upokojenimi kolegi, za katere naj bi se organizirala družabna srečanja.

Priporoča se organiziranje strokovne ekskurzije v tovarno cementa Anhovo, ki bo v letu 1976 v taki fazi gradnje, da bo ta ogled zanimiv za vse člane društva.

Predlaga se organizacija vsaj treh predavanj v letu, ki naj bodo v zimskem času, ko je lahko udeležba večja.

Na koncu se je na novo izvoljeni predsednik tov. Radko Brinovec v imenu na novo izvoljenih članov odbora in v svojem imenu zahvalil za izkazano mu zaupanje.

Po zapisniku pripravil
Vlado KOLMAN

POROČILO O DELU LJUBLJANSKEGA GEODETSKEGA DRUŠTVA V ČASU od 23.11.1973 DO 5.12.1975

Odbor Ljubljanskega geodetskega društva, ki je vodil delo društva v navedenem času, je bil izvoljen na rednem občnem zboru društva v Ljubljani, 23.11.1973.

Delo Ljubljanskega geodetskega društva je potekalo po statutu društva in po sprejetih smernicah občnega zbora.

Odbor je organiziral razpravo o novi zakonodaji, posvetovanje o računalnikih in razdaljemerih, ogled gradbišča valjarne Bela na Jesenicah, družabni izlet v Goriška Brda in 8. geodetski dan v Kranju.

Razprava o novi geodetski zakonodaji

Na razširjenem plenumu Ljubljanskega geodetskega društva dne 12.2.1974 v prostorih FAGG smo izčrpno obravnavali novo zakonodajo. Na plenum so bili povabljeni zastopniki vseh večjih geodetskih organizacij z našega območja. Na koncu je odbor Ljubljanskega geodetskega društva sprejel sklepe in jih posredoval Zvezi GIG Slovenije.

Posvetovanje o računalnikih in razdaljemernih

Teme in predavatelji so bili naslednji:

M. Jenko: Mali računalniki HP 35, 45, 55, 65

M. Grillmayr: Elektrooptični razdaljemer Kern DM 500

E. Gostič: Namizni računalnik HP 30

P. Šivic: Tentence uvajanja računalništva v geodezijo

dr. Mirko Tomić: Zanimivosti s kongresa FIG v Washingtonu

Vsa predavanja so spremljali tudi prikazi omenjenih instrumentov oziroma računalnikov. Obisk posvetovanja je presegel vsa pričakovanja, saj se je posvetovanja udeležilo prvi dan prek 90 geodetov.

Ogled gradbišča valjarne Bela na Jesenicah

Ljubljansko geodetsko društvo je s sekcijo za inženirsko geodezijo pri Zvezi geodetov Slovenije organiziralo tudi strokovni ogled geodetskih del pri montaži dvorane za hladno valjarno na Jesenicah. Obisk je bil zanimiv že zaradi izrednih dimenzij nove dvorane. Udeležba je bila zelo lepa, saj je bil avtobus zaseden do zadnjega mesta.

Družabni izlet v Brda

Jeseni 1974 smo organizirali z novogoriškimi kolegi ogled Brd. Ogledali smo si Gradnikovo rojstno hišo, muzej uniform in orožja ter mnoge druge kulturno-zgodovinske spomenike. Pravo doživetje pa je bil ogled vinske kleti s predelovalnimi obrati v Dobrovi, združen s pokušno vin. Po kosilu smo nadaljevali pokušno v zasebni zidnici, kjer je bilo vzdušje tako domače, da smo najbolj navdušene pokuševalce le s težavo spravili v avtobus. Ob tej priložnosti se moramo ponovno zahvaliti novogoriškemu kolegom za prijazen sprejem in organizacijo ogledov. Kljub pičli udeležbi si takih prireditev še želimo.

8. geodetski dan v Kranju

Ljubljansko geodetsko društvo je z GU SRS in ZG SRS tudi organiziralo že tradicionalni geodetski dan. Tema tega posvetovanja je bila Kartografija za potrebe občine. Za prizorišče smo si izbrali gostoljubni Kranj in s tem nadaljevali tradicijo, da ta največja geodetska prireditev v SRS izmenoma poteka v različnih krajih. Prireditev je uspela v vsakem oziru, tako v strokovnem kot tudi v družabnem. Vse pa je presenetil izreden obisk te prireditve, saj je bilo vseh udeležencev prek 160. To je gotovo največje priznanje predavateljem in organizatorjem za opravljeno delo.

Ta velika udeležba pa je obenem napotilo za delo novemu odboru, ki mu v novi mandatni dobi želimo čimveč delovnih uspehov.

Dr. Florijan VODOPIVEC

TEZE ZA NOVI STATUT SGIGJ

Pri zvezi geodetskih inženirjev in geometrov Jugoslavije je bila že lani ustanovljena posebna komisija za pripravo novega statuta. Zastopnik ZGS v tej komisiji je Peter Svetik, njen predsednik pa Prvoslav Jovanović. Že lansko leto smo člani pripravili pismene predloge glede na obstoječi statut. Na tej osnovi je predsednik s sodelovalci izdelal teze, ki smo jih člani komisije prejeli 17.2. letos. Seje, ki je bila sklicana za 24. februar, se zaradi bolezni nisem mogel udeležiti, pač pa sem zanjo pripravil pismeno mnenje.

Teze izhajajo iz ustavnih dopolnil, programske usmeritve ZKJ, statuta SZDL in statuta SITJ. Čeprav so dokaj obsežne (na 30 straneh tipkopisa je 122 členov), obravnavajo naloge, dolžnosti in delovanje SGIGJ le globalno, podrobnejša določila prepuščajo po eni strani statutom republiških in pokrajinskih zvez, po drugi strani pa poslovníkom in pravilnikom za posamezne organe SGIGJ. Tako kot naš statut uvajajo tudi teze za statut SGIGJ novo telo - izvršni odbor - sicer pa ima naslednje organe: skupščino, predsedstvo, izvršni odbor, nadzorni odbor, skupnosti, komiteje, odbore in komisije.

V vse organe v popolnosti uvaja delegatski sistem; glavna oblika odločanja v SGIGJ pa je dogovor.

Moje pripombe so se nanašale predvsem na sistematiko celotne sheme, alternativne rešitve in publikacijsko dejavnost ter na vrsto manj pomembnih podrobnosti.

Statut bo letos sprejela skupščina SGIGJ potem, ko bodo po javni razpravi dale soglasje vse republiške in pokrajinske zveze

Peter SVETIK

POROČILO S SESTANKA KARTOGRAFSKE SEKCIJE NA GEODETSKEM DNEVU V KRANJU 6.12.1975

Sestanka kartografske sekcije se je udeležilo rekordno število stanovskih kolegov, kar se do sedaj na podobnih srečanjih ni dogajalo. Tako zanimanje za vprašanja s področja kartografije je prav gotovo povzročila tudi osrednja tema geodetskega dne, to je kartografska dejavnost za potrebe občine.

Razprava na sestanku je bila razdeljena na tri dele:

1. Izobraževanje geodetsko-kartografskih kadrov
2. O kartah v merilih 1 : 20.000 in 1 : 25.000
3. Mnenja o na novo predlagani karti v merilu 1 : 50.000

Izobraževanje

Ing. Zupančič, profesor na srednji gradbeni šoli, je zelo izčrpno predložil problematiko strokovnega učnega programa na šoli. Predmeta, ki bi kakorkoli podajal kartografijo, sploh ni, težave pa so tudi s strokovnim pedagoškim kadrom, čeprav so mesta razpisana. Glede na pomembnost kartografije kot načina grafične informacije vse do ravni občinskih geodetskih uprav, koder so zaposleni predvsem strokovnjaki s srednjo šolo, so zamisel o uvedbi predmeta kartografija podprli vsi navzoči. Predlagali so, naj bi se v prihodnjem šolskem letu kartografija poučevala 2 uri na teden v III. letniku. Zaželeno bi bilo, da bi o tem predmetu predavali strokovnjaki s prakso. Izobrazba te smeri bi vsaj nekoliko zapolnila veliko vrzel, ki je danes nastala med kartografskim risarjem in inženirjem kartografije. Sprejet je bil sklep, naj se sestavi učni program (Vili Kos) do začetka novega šolskega leta.

Za študij na FAGG pa so predlagali, naj bi se sestavili nov program za dva semestra, kajti današnji, po sodbi poznavalcev razmer, ne ustreza več.

Nadaljnje misli o izobraževanju pa so bile namenjene uporabnikom kart in avtorjem tematskih predlogov. Prevladovalo je mnenje, da predvsem avtorji tematskih kart marsikdaj premalo poznajo osnove tehnologije in reprodukcije, to pa pogosto povzroča izvajalcem nepotrebne težave in zaplete. Ideja o organizaciji seminarja po zgledu zahodnonemških kartografov bi prav gotovo naletela na ugoden odziv, če bi jo bili sposobni organizacijsko izpeljati.

O kartah v merilih 1 : 20.000 in 1 : 25.000

V razlagi, kako se je sploh porodila ideja o izdelavi karte v merilu 1 : 20.000, je bilo povedano, da je kmalu po načrtnem pristopu k izdelavi tako imenovane ODK v merilih 1 : 5.000 in 1 : 10.000 nastala potreba po merilu, ki bi večja območja prikazovalo bolj sklenjeno, to je manjšem merilu. Nenehne improvizacije s pomanjševanji in prirejanji so porodile zamisel o hitri, enostavni in ceneni strokovni pripravi gradiva ODK za prvo primerno manjše merilo. To merilo je bilo 1 : 20.000. V samozaložbi Geodetskega zavoda SRS je bila izdelana prva taka karta, ki je prostorsko predstavljala pol trigonometrične sekcije. Tako je bila namreč zamišljena tudi razdelitev na liste.

Ko je bila karta izdelana in natisnjena, je tako karto naročila občina Domžale, vendar ne v sistemske razdelitvi na liste, temveč v prirejenem formatu za celotno površino občine. Njej so sledile občina Zagorje, nato Radovljica in pravkar Škofja Loka. Tako vidimo, da so v tem primeru pereče potrebe po takem gradivu predvsem na ravni sklenjenih politično-teritorialnih enot, to je občin.

Geodetska uprava SRS pa si je prizadevala, da bi kupila karto v merilu 1 : 25.000 od Vojaškega geografskega inštituta. To prizadevanje geodetske uprave je upravičevalo resno pomanjkanje takega kartografskega gradiva predvsem za območja, za katera še nekaj časa ne bi izdelali osnovne državne karte in za katera ni bilo niti stare vojaške topografske karte. Geo-

detski upravi je uspelo odkupiti določeno število izvodov vsakega lista s posebnim režimom distribucije in rabe.

Tako smo se znašli nenadoma pred dilemo, za katero karto bi se odločili.

Karta v merilu 1 : 20.000 ima nekaj prednosti pred karto v merilu 1 : 25.000:

1. Izdelana je na osnovi ODK z minimalnimi redukcijami in je torej zelo kompatibilna z gradivom, na katerem se pripravljajo podrobni projekti, to je z ODK.
2. Izdelana je tako, da je površina občine predstavljena na čim manjšem številu listov.
3. Med vsebino so tudi zelo natančno kartirane meje katastrskih občin in meje občine.
4. Poleg koordinatne mreže ima vrisane še liste ODK.
5. Tiskana je v zelo pastelnih barvah, kar omogoča izredno dobro preglednost in dotiskavanje barvnih tematik.
6. Imenoslovno je bogata in kar se da urejena, saj je nastala v "domačem okolju".
7. Takoj ob izdelavi so bile izdelane združene pokalonske kopije, kar omogoča takojšnje enostavne reprodukcije.
8. Ker je izdelavno gradivo na enem mestu, bodo možne tekoče in hitre reambulacije.

Edina večja hiba te karte je, da ni poceni in da izdelava nekaj časa traja.

Karta v merilu 1 : 25.000 pa ima to prednost, da bo v najkrajšem času na voljo za celotno ozemlje SR Slovenije.

Verjamemo, da bosta obe merili praktično uporabni. Seveda je treba premisliti o trenutnih in dolgoročnih potrebah in ne nazadnje tudi o denarju, če bi se odločili za nabavo obeh.

Hrvatski predstavnik je v razpravi povedal, da se pri njih niso odločili za nakup karte v merilu 1 : 25.000 od VGI, temveč sami izdelujejo svojo karto v merilu 1 : 20.000.

Med pogovorom so se pojavila tudi vprašanja, kako naj se organizira kartografija na občinski ravni, do kakšne faze naj se pripravlja gradivo in kakšno opremo bi morali imeti. Odgovore tej problematiki bi lahko strnili v ugotovitev, da je kartografija le specializirana dejavnost, ki zahteva precej znanja, praktičnih izkušenj in sodobne opreme. Zato že iz nacionalnega ponosa ne bi smeli biti tolerantni do vsakega izdelka; o tem danes še premalo razpravljamo. Samo specializirane skupine in ustanove lahko izdelujejo kvalitetne izdelke, pa še te bi morale biti bolj povezane in bi se morali njihovi predstavniki pogostejše sestajati.

O novi karti v merilu 1 : 50.000

Zaradi pomanjkanja časa tema ni bila obravnavana. Predlagali pa so, naj bi se v takem številu morda ponovno sestali do konca meseca februarja 1976.

Po zapiskih Branka ROJCA
in Albine PREGL
sestavil vodja sekcije
Vili KOS

POROČILO S SESTANKA SEKCIJE ZA ZEMLJIŠKI KATASTER

Na geodetskem dnevu v Kranju se je 6.12.1975 sestala tudi sekcija za zemljiški kataster. Sestanka sekcije se je udeležilo 60 članov, obravnavali pa so naslednje teme:

- 1) Prof. Ivan Čuček: Načrti grafične izmere v merilu 1 : 2880 in prenos mej na teren

- 2) Gojmir Mlakar: Uskladitev stanja v zemljiškem katastru s stanjem v zemljiški knjigi glede stvarnopravnih pravic na zemljiščih
- 3) Peter Šivic: Nekateri problemi tekoče avtomatske obdelave zemljiško-katastrskega operata

Ad 1)

Prof. Ivan Čuček je v zanimivem predavanju obrazložil uporabnost načrtov grafične izmere pri prenosu meje iz načrta na teren; pri tem je iz zgodovine izmere sklepal o uporabnosti prvotno izmerjenih mejnih točk za navezavo meritev pri prenosu meje. S transformacijo koordinat se omogoči, da se grafični podatki spremenijo v analitične, ki omogočajo določitev mejnih točk z instrumentom, postavljenim v poljubni točki.

Postopek je obrazložen na primeru iz prakse. Za ugotovitev točk navezave so uporabljeni načrti prvotne izmere (1.1825), ki se hranijo v državnem arhivu v Ljubljani.

Prof. Čuček pripravlja o obravnavani temi posebno publikacijo, ki jo bo izdal Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo predvidoma čez dva meseca.

V razpravi je bilo izraženo mnenje, naj bi se elaborat izmere (predvsem načrti), ki ga hrani zgodovinski arhiv, prenesel v arhiv Geodetske uprave SRS, naj bi napravili analizo njegove vsebine in uporabnosti, z rezultati pa seznanili delavce v praksi.

Razprava se je dotaknila tudi aktualnosti transformacije koordinat grafične izmere v G.K. koordinate; pri tem so ugotovili, da je bilo opravljenih več poskusov tega dela, da pa rezultati niso dovolj publicirani. Pri prihodnjem delu sekcije naj bi tudi temu problemu posvetili potrebno pozornost.

Ad 2)

V kratkem predavanju so bili nakazani nekateri problemi pri usklajevanju stanja v zemljiškem katastru s stanjem v zemljiški knjigi glede stvarnopravnih pravic (lastništvo, pravica uporabe), ki so se pojavili pri praktičnem delu na Medobčinski geodetski upravi Celje.

Medobčinska geodetska uprava Celje je opravila uskladitev stanja glede lastništva oziroma pravice uporabe za u.o. Celje; pri tem so se lotili tudi preverbe zemljiškoknjižnih vložkov in njihovega vpisa v sezname parcel. Pri delu je bilo ugotovljeno, da je neskladje zajelo 10 % vseh vpisanih lastnikov. Za odpravo neskladij, skupaj z dodatnimi deli (vpis vložkov), so uporabili 5000 ur (občina Celje ima 45 k.o., 12.500 pos.listov, 20.000 lastnikov, 84.000 parcel in približno 16.000 z.k. vložkov).

Problemi, ki so se pojavili pri delu, so predvsem v tem, da ima zemljiška knjiga vpisane kot lastnike pravne osebe, ki ne obstajajo več, umrle osebe, nepopolne vpise lastnikov oziroma imetnikov pravice uporabe (predvsem pri družbeni lastnini), zastarele naslove bivališč ipd. Zaradi tako imenovanih prekomejnih parcel se pojavljajo v isti k.o. enake vložne številke pri različnih lastnikih. Za odpravo navedenih pomanjkljivosti je nujno tesno sodelovanje med geodetsko upravo, zemljiško knjigo in premoženjskopravno službo na občini.

V predpisih tudi ni povsem razjasnjen odnos med zemljiškoknjižnimi lastniki in dejanskimi uživalci - davkoplačevalci. Člen 5 zakona o zemljiškem katastru dopušča vpis dejanskega uživalca poleg lastnika, vendar le pod določenimi pogoji. Odprto je ostalo vprašanje uporabe tako imenovanih razdelilnikov katastrskega dohodka, ki jih geodetske uprave uporabljajo za reguliranje davkov.

V razpravi je sodeloval predstavnik Geodetske uprave SRS tov. Zorko Ukmar, ki je poudaril p potrebo po uskladitvi stanja v zemljiški knjigi s stanjem v zemljiškem katastru predvsem zaradi predvidene združitve obeh evidenc. V tezah za reorganizacijo pravosodja je namreč predvidena združitev zemljiške knjige z zemljiškim katastrom, tako da bi se zemljiškoknjižni podatki vodili na geodetskih upravah, da pa bi ostala dosedanja pristojnost glede odločanja o prenosih in vpisih lastnine občinskim sodiščem.

Razpravljalci so ugotovili, da je na geodetskih upravah opaziti pomanjkanje poznavanja upravnega postopka, na katerem v vedno večji meri sloni poslovanje geodetskih upravnih organov.

Ugotovljeno je bilo, da šole vzgajajo sorazmerno dobre tehnične strokovnjake, ne pa hkrati tudi upravno-pravnih delavcev. Predlagano je bilo, naj bi sekcija temu problemu posvetila eno svojih zasedanj.

Ad 3)

V svojem prispevku je tov. Šivic na kratko podal stanje avtomatske obdelave zemljiškega katastra na Geodetskem zavodu SRS.

Nakazal je možnosti, ki se na tem področju ponujajo ob nabavi novega računalnika, in težave, ki so jih imeli pri delu na republiškem računskem centru. Poudaril je, da je zmotno mnenje, da so obdelave zemljiškega katastra enostavne, saj obstaja tudi kopica izjem, ki otežujejo delo.

Navzoče predstavnike geodetskih uprav je pozval, naj geodetskemu zavodu posredujejo svoje želje o obdelavah in predloge za izboljšanje in dograjevanje operata. Geodetski zavod SRS bo organiziral sestanek zainteresiranih, na katerem jih bo seznanil s svojimi načrti, možnostmi in načinom dela.

Na sestanku sekcije je bilo ugotovljeno, da je področje dela sekcije tako obširno, da bi se morala sestajati pogostejše, in ne samo v okviru geodetskega dneva. Zaradi obširnosti in specifičnosti področja dela so navzoči imeli predlog o enotni sekciji za zemljiški kataster in kataster komunalnih naprav za neumesten.

Za novega vodjo sekcije za zemljiški kataster je bil predlagan tov. Alojz Pucelj, načelnik geodetske uprave v Novem mestu.

Vodja sekcije: Gojmir MLAKAR

SESTANEK SEKCIJE ZA INŽENIRSKO GEODEZIJO

V okviru 8. geodetskega dne se je sestala sekcija za inženirsko geodezijo v prostorih hotela Creina v Kranju. Na sestanku je sodelovalo 12 članov Zveze geodetov SRS in sprejeli so naslednji dnevni red:

1. Dosedanje delo sekcije in uresničitve sklepov, sprejetih na sestanku v Mariboru
2. Novi razdaljemerji v SR Sloveniji in izkušnje z njimi
3. Organizacija geodetskih del na večjih gradbiščih

Ad 1)

V preteklem letu je vendarle zaživel delo te sekcije. Skupaj z Ljubljanskim geodetskim društvom je bil organiziran ogled geodetskih del pri gradnji montažne dvorane hladne valjarne Bela na Jesenicah, ki se ga je udeležil polnavtobus naših članov. Prav tako pa je bilo, vsaj

deloma, tej sekciji namenjeno posvetovanje v Ljubljani o elektronskih računalnikih in elektro-optičnih razdaljemerih.

Ad 2)

Navzoči so bili seznanjeni z novimi razdaljemerji, ki jih ima GZ SRS: AGA 710 + Geodat 700, Geodimeter 12, Optonov ELDI 2 in Kernov Mekometer ME 3000, ki ga ima FAGG. Nadalje so bili seznanjeni z deli pri republiški dolžinski komparatorski mreži, ki je postavljena v Logatcu in bo služila za komparacije vseh vrst razdaljemerov.

Ad 3)

Ta točka je bila najbolj živahna, tako da je odmerjeni čas minil prehitro. Še vedno so problemi na večjih gradbiščih, zlasti tam, kjer geodeti ne zahtevajo dovolj odločno reda in svojih pravic. To se pojavlja predvsem pri večjih stanovanjskih gradnjah. Zelo dobro je to urejeno pri Standard Investu, kjer so si geodeti priborili razumevanje in organiziran potek svojih del.

Sklepi

1. Še nadalje je treba organizirati ogled zanimivih večjih gradenj, kot so AC Krško, TC Šoštanj in cementarna Anhovo.
2. Organizirati je treba ogled geodetskih del pri urejeni stanovanjski gradnji v inozemstvu v obliki strokovne ekskurzije. Zadolži se tov. Jelenc, da naveže potrebne stike.
3. Geodeti Standard Investa naj pripravijo članek za Geodetski vestnik o svojih izkušnjah pri zakoličbi večjih sosesk.
4. Organizirati je treba posvetovanje o vseh razdaljemerih, ki so na razpolago v SR Sloveniji.

Vodja sekcije
dr. Florijan VODOPIVEC

SESTANEK SEKCIJE ZA KATASTER KOMUNALNIH NAPRAV

Sekcija za kataster komunalnih naprav se je sestala v okviru geodetskega dneva dne 6.12.1975 v Kranju. Udeleženci so pomenili dokaj reprezentančen vzorec slovenskih geodetov, ki se ukvarjajo s problematiko katastra komunalnih naprav, saj so se zbrali poleg dveh referentov predstavniki republiške in štirih občinskih GU, treh geodetskih delovnih organizacij, treh ne-geodetskih delovnih organizacij in štirih komunalnih delovnih organizacij.

Stanko Majcen, dipl.ing.geod., je poročal o predlogu pravilnika o izdelavi in vzdrževanju katastra komunalnih naprav, katerega zasnovo je vodil kot namestnik direktorja GU SRS. Ing. Majcen je navedel osnovna načela zasnove pravilnika, nekatere njegove značilnosti in razlike glede na stari pravilnik. V živahni razpravi, ki se je je udeležila kar polovica navzočih strokovnjakov, je ing. Majcen podal dodatne razlage pravilnika, nekatere tudi s širšega vidika temeljne geodetske izmere. Med številnimi zanimivimi vprašanji je bilo tudi vprašanje o pravnih sredstvih za preprečitev prezgodnjega zasipanja vodov (pred izmero) in o uskladitvi izdelave izvedbenih načrtov, ki jih predpisuje zakon o investicijski gradnji, s predpisi obravnavanega pravilnika.

O zasnovi predpisa o znakih za zbirni kataster komunalnih naprav je na kratko poročal Boris Bregant, dipl.ing.geod. Predpis bo dokončan v začetku l. 1976.

Vodja sekcije
Boris BREGANT

POROČILO 1. SEJE PREDSEDSTVA ZGS

Seja je bila 9.2.1976 ob 17. uri v sejni dvorani GZ SRS. Vabljeni so bili člani starega in novega odbora ter delegati društev.

Navzoči: Kren, Avbelj, Brinovec, Bregant, Čermelj, Golorej, Kifnar, Kolman, Kos, Lavrenčič, Lesar, Majcen, Mlakar, Mrzlekar, Štrozak, Vodopivec.

Odsotni: Banovec, Kobilica, Rojc, Senčar, Skrt, Smrekar, Svetik, Šivic, Švarc.

Dnevni red:

1. Konstituiranje odbora
2. Imenovanje uredniškega sveta in odbora Geodetskega vestnika
3. Poročilo o finančnem poslovanju GV za leto 1974/75
4. Plan za izdajanje GV za leto 1976
5. Informacije o posvetovanjih in simpozijih
6. Razno

Ad 1)

Predsedstvo se konstituira v takem sestavu, kot je to predvideno na skupščini ZGS 6.12.1975 v Kranju:

- Boris Kren - predsednik ZGS
- Ivan Golorej - podpredsednik ZGS
- Stanko Majcen - član (Geodetski vestnik)
- Anton Lesar - član (predsednik IO)
- Tomaž Banovec - član (šolstvo, raziskave)
- predsedniki geodetskih društev:
 - Radko Brinovec, Ljubljansko geodetsko društvo
 - Mrzlekar Dušan, Mariborsko geodetsko društvo
 - Marjan Štrozak, Celjsko geodetsko društvo
- delegati geodetskih društev

Nadzorni odbor in samoupravna kontrola:

- Peter Šivic, predsednik
- Jože Senčar, član
- Janez Kobilica, član
- delegati geodetskih društev

Geodetska društva so pooblastila te delegate:

- dr. Florjan Vodopivec, Ljubljansko geodetsko društvo
- Gojmir Mlakar, Celjsko geodetsko društvo
- Zlatko Lavrenčič, Mariborsko geodetsko društvo

Ad 2)

Imenovanje uredniškega odbora Geodetskega vestnika:

- Stanko Majcen - glavni urednik
- Vlado Kolman - odgovorni urednik

- dr. Florjan Vodopivec - urednik za znanstvene članke
- Boris Bregant - urednik za strokovne članke
- Peter Svetik - urednik za splošne in informativne članke
- Marjan Smrekar - tehnični urednik
- Božo Demšar - član

Imenovanje uredniškega sveta Geodetskega vestnika:

Tomaž Banovec, Teobald Belec, Ahmed Kalać, Zlatko Lavrenčič, Gojmir Mlakar, Milan Naprudnik, Janez Obreza

Ad 3)

Poročilo o finančnem poslovanju uredniškega odbora Geodetskega vestnika je podal Zlatko Lavrenčič.

Sklep: Finančni primanjkljaj naj rešuje stari uredniški odbor s pomočjo predsedstva ZGS.

Ad 4)

Načrt izdajanja Geodetskega vestnika za l. 1976:

- na leto 4 številke po približno 50 strani,
- ovitek se zaradi varčevanja spremeni,
- predvidene so nove rubrike,
- naklada 650 izvodov,
- znanstveni in strokovni članki bodo honorirani, lektorirani in recenzirani,
- kolektivna naročnina za prvi izvod: 400,00 dinarjev, za vsak naslednji: 200,00 dinarjev,
- finančni načrt bo določen kasneje.

Ad 5)

Posvetovanja in simpoziji v letu 1976:

- jesen 1976 - skupščina ZGIG Jugoslavije in posvetovanje o kartografiji v občinah
- jesen 1976 - posvetovanje o PIS, ZGS
- april 1976 - ZGIGJ - posvetovanje o osnovnih geodetskih delih.

Ad 6)

Za delegata ZGS v komisijo za razvoj Geodetskega oddelka FAGG je imenovan Marjan Jenko.

Ponovno se pošlje ugovor k članku v delu Dok na marmorju.

Tajnik IO ZGS
Jože AVBELJ

RAZSTAVA NA V. KONGRESU GEODETSKIH INŽENIRJEV IN GEOMETROV JUGOSLAVIJE

V času V. kongresa je Zveza GIG Jugoslavije organizirala zanimivo strokovno razstavo z naslovom Vloga geodezije v razvoju naše družbe.

Na razstavi so bili prikazani uspehi in rezultati dela na posameznih področjih geodezije kakor tudi njen vpliv na naš gospodarski in industrijski razvoj. Razstava je imela jugoslovanski značaj in je obravnavala naslednje teme:

- osnovna geodetska dela,
- dela pri novi izmeri in katastru zemljišč,
- geodezijo in prostorsko planiranje,
- inženirsko geodezijo,
- geodezijo in splošno ljudsko obrambo.

Vlado KOLMAN

STE ŽE PORAVNALI ČLANARINO? Vsi člani ZGS dobivamo naš VESTNIK brezplačno. Vendar imamo kot člani ZGS s statutom odredene ne samo pravice, temveč tudi določene obveznosti. Tako je ena od naših obveznosti plačevanje članarine, ki znaša 30.- din letno. Ali ste za leto 1976 že poravnali članarino?

Članarino lahko poravnate:

v Ljubljani pri tov. Emilu Gostiču (Ljubljanski geodetski biro, Cankarjeva 1) ali direktno na žiro račun LGD št.: 50100-678-0045057

v Celju pri tov. Leopoldu Salobiru (Geodetska uprava Celje) ali direktno na žiro račun CGD št.: 50700-678-46033

v Mariboru pri tov. Alojzu Gergegu (Geodetski zavod Maribor) ali direktno na žiro račun MGD št.: 51800-679-000-94921.

Fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo

o b j a v l j a

prosto delovno mesto LABORANTA NA ODDELKU ZA GEODEZIJO

Pogoji: popolna srednja šola geodetske smeri
3-mesečno poskusno delo

Prijave sprejema tajništvo fakultete, Ljubljana, Jamova 2, 15 dni po objavi.

POPRAVKI ZA ČLANEK F. VODOPIVCA V GEODETSKEM VESTNIKU LETNIK 75, št. 4, str. 5-17.

stran 5, vrsta 17 - manjka označba enačbe 1.2

stran 7, vrsta 9 - manjka označba enačbe 2.1

stran 8, vrsta 18 - manjka označba enačbe 2.4

stran 10, vrsta 34 - napačno 3.1 biti mora 1.3

stran 13, vrsta 2 in 5 - napačno f^{-2} biti mora f^2

stran 16, kolona 2 - napačno $m_o = \frac{+}{-} \frac{pvv}{f}$

$$\text{biti mora } m_o = \frac{+}{-} \sqrt{\frac{[pvv]}{f}}$$

stran 16, kolona 3 - napačno $m_o = \frac{+}{-} \frac{pff}{N}$

$$\text{biti mora } m_o = \frac{+}{-} \sqrt{\frac{[pff]}{N}}$$

UDK 528.94 (497.12-2)=863
Občine, Slovenija, tematska kartografija

Razprava

Alojz PUCELJ
68000 Novo mesto, YU, Geodetska uprava Skupščine Novo mesto

KARTOGRAFSKA DEJAVNOST ZA POTREBE OBČINE
Geodetski vestnik, 20 (1976) 1, p.
(Sn) Izv.(Sn,En)

Na ravni občin je veliko uporabnikov kartografskih izdelkov. Zaradi njihovega pomanjkanja iščejo različne, pogosto improvizirane rešitve.

Vsaka občina naj bi najprej dobila karto celotnega teritorija in karte večjih centrov. Vsebina naj bo splošna, da bo dovoljena javna uporaba. Merilo naj po možnosti omogoča prikaz teritorija na enem listu. Kvaliteta karte mora omogočiti nadaljnjo obdelavo in sistematično vzdrževanje za še dostopno ceno.

GV - 2

Avtorski izvleček

UDK 528.9:91:37(497.12)=863
Geografija, kartografija, šolstvo, Slovenija

Razprava

Zvonimir D. BERLOT
61000 Ljubljana, YU, Geodetski zavod SR Slovenije, Šaranovičeva 12

KARTOGRAFIJA Z VIDIKA GEOGRAFIJE
Geodetski vestnik, 20 (1976) 1, p.
(Sn) Izv.(Sn,En)

V slovenskem prostoru se kartografija razvija v sklopu geografije in geodezije. O sodelovanju težko govorimo, vendar ga terjajo problemi vzgoje in izobraževanja tako kartografskih delavcev kot tudi uporabnikov kartografskega materiala. Možnosti za sodelovanje so na področju šolstva, občinske kartografije in pri slovenskem nacionalnem atlasu. Za večjo medsebojno informiranost so najbolj potrebni regionalni seminarji in stiki na občinski ravni.

GV - 4

Avtorski izvleček

UDK 528.94(497.12-2)Celje=863
Celje, občine, Slovenija, tematska kartografija

Razprava

Gojmir MLAKAR
63000 Celje, YU, Geodetska uprava Skupščine občine Celje

KARTOGRAFSKA DEJAVNOST V OBČINI CELJE
Geodetski vestnik, 20 (1976) 1, p.
(Sn) Izv.(Sn,En)

Najprimernejši kartografski material je temeljni topografski načrt v merilu 1 : 5000 (osnovna državna karta), ki je bil osnova za izdelavo karte občine Celje v merilu 1 : 50.000 oz. 1 : 75.000 kakor tudi za pripravo tematik, tiskanih na teh kartah. Ker se mnogi tematski prostorski prikazi najprej obdelajo na načrtu v merilu 1 : 5000 in se od tam generalizirani in pomanjšani prenesejo v pregledno karto, je treba obdelave na njih opravljati tako, da bo mogoče vzdrževanje in enostavno razmnoževanje npr. za prostorsko planiranje, komunalno opremljanje, upravljanje, inšpekcijske službe ipd.

Medobčinska geodetska uprava Celje je do sedaj pripravila za tisk 20 tematskih prikazov, ki so vezani v snopič z naslovom Občina Celje v prostoru 1975. Delo se nadaljuje in naj bi privedlo do izdaje atlasa občine Celje. V atlas naj bi zajeli tudi nekatere prikaze na karti mesta v merilu 1 : 25.000 in nekatere prikaze na karti regije v merilu 1 : 300.000.

GV - 3

Avtorski izvleček

UDC 528.94(497.12-2)Celje=863
Celje, Community, Slovenia, Thematic Cartography

Treatise

Gojmir MLAKAR
63000 Celje, YU, Geodetska uprava Skupščine občine Celje
CARTOGRAPHIC ACTIVITIES IN THE COMMUNITY OF CELJE
Geodetski vestnik, 20 (1976) 1, p.

The most adequate cartographic material is the basic topographic map series at the scale 1 : 5.000 (State Basic Map Series). This was the basis for the working out of the maps of the community of CELJE at the scale 1 : 50.000 and 1 : 75.000 as well as for the preparation of the thematics printed on the mentioned maps. Since most of thematic spatial representation are at its earlier stage carried out on the published map, this processing must enable a simple revision and copying, for instance for the needs of spatial planning, communal utilities, administration, inspection and so on.

UDC 528.94(497.12-2)=863
Community, Thematic Cartography, Slovenia

Treatise

Alojz PUCELJ
68000 Novo mesto, YU, Geodetska uprava Skupščine Novo mesto
CARTOGRAPHIC ACTIVITIES FOR THE NEEDS OF COMMUNITIES
Geodetski vestnik, 20 (1976) 1, p.

On the level community there are several users of cartographic products. Due to the shortage of these materials often inadequate solutions are applied.

Each community should therefore get first a map of the entire territory and maps of the main centres. The content should be general enough to be free for public use. If possible the scale should enable the representation of the territory on one sheet. Further processing and systematical revision must be enabled by the map quality at attainable price.

GV - 2

Author's Abstract

Up to now Survey Administration of the Community of CELJE prepared for printing 20 thematics published under the title "The Community of Celje in the Space, 1975". The work is going on and should eventually lead to the publishing of a communal planning atlas. Here some other maps of the townships at the scale 1 : 25.000 and of the region at the scale 1 : 300.000 will be included.

GV - 3

Author's Abstract

UDC 528.9:91:37(497.12)=863
Cartography, Education, Geography

Treatise

Zvonimir D. BERLOT
61000 Ljubljana, YU, Geodetski zavod SR Slovenije, Šaranovičeva 12
CARTOGRAPHY FROM THE VIEWPOINT OF GEOGRAPHY
Geodetski vestnik, 20 (1976) 1, p.

In Slovenia cartography has been developing in the frame of geography and geodesy. Cooperation between these two fields is hardly existing, although it is practically dictated by educational problems of cartographic worker and users. The possibilities for cooperation are given particularly in the fields of schooling, cartography, for the needs of communities, and Slovene National Atlas. Regional seminars and contacts on communal level are most needed for a better reciprocal information.

GV - 4

Author's Abstract

